

Examencommissie EAS

Jaarverslag 2020–2021

Versiebeheer

Instituut: Engineering and Applied Science

Naam voorzitter Examencommissie: mr. Dóra Fűzy

Datum: 22 februari 2022

Status: definitief

Versienummer	Status en wijzigingen	Datum
Versie 1.0		10 december
Versie 2.0		26 januari
Definitief		22 februari

Inhoudsopgave

1. Voorwoord	5
2. Faciliteiten, samenstelling en werkwijze examencommissie	6
2.1. Faciliteiten van examencommissieleden en vergaderingen	6
2.2. Samenstelling examencommissie	7
2.3. Overleg met directie inzake de faciliteiten en uitkomst	9
2.4. Mogelijkheid om onafhankelijk te functioneren	9
2.5. Trends en/of aandachtspunten	9
3. Borgen kwaliteit van tentamens	11
3.1. Verrichte activiteiten door examencommissie om kwaliteit van toetsen te borgen	11
3.2. Reflectie verrichte activiteiten door toetscommissie om kwaliteit van toetsen te borgen	12
3.3. Oordeel examencommissie over borgende activiteiten toetscommissie	14
3.4. Uitgebrachte adviezen en opvolging	15
3.5. Trends en/of aandachtspunten	15
4. Onderzoek naar gerealiseerde leerresultaten (voorheen eindkwalificaties)	17
4.1. Werkwijze en bevindingen examencommissie bij toetsen eindkwalificaties zoals beschreven in de OER	17
4.2. Onderbouwing oordeel per opleiding	19
4.3. Externe validering	22
4.4. Uitgebrachte adviezen en opvolging	22
4.5. Trends en/of aandachtspunten	23
5. Richtlijnen en aanwijzingen om uitslagen tentamens te beoordelen en vast te stellen	24
5.1. Afgegeven richtlijnen en aanwijzingen	24
5.2. Uitkomsten/bevindingen bij de toepassing van die richtlijnen	24
5.3. Trends en/of aandachtspunten	24
6. Vrijstellingenbeleid	25
6.1. Aantal vrijstellingen	25
6.2. Trends en/of aandachtspunten	25
7. Gevolgde deskundigheidsbevordering/scholing	26
7.1. Aard en omvang van de activiteiten (collectief en individueel)	26
7.2. Deskundigheid inzake beoordelen toetskwaliteit (SKE/BKE-certificaten)	26
7.3. Trends en/of aandachtspunten	27
8. Aanwijzing examinatoren	28
8.1. Benoemingsprocedure en profielschetsen	28
8.2. Benoeming 'externe' examinatoren	29
8.3. Trends en/of aandachtspunten.	29
9. Betrokkenheid bij accreditaties	31
9.1. Aard van betrokkenheid	31
9.2. Effecten van betrokkenheid	31
10. Betrokkenheid bij nieuwe onderwijsactiviteiten	32
10.1. Aard van betrokkenheid	32
10.2. Effecten van betrokkenheid	32

11. Beoordeling van programma's KiesOpMaat	34
11.1. Ervaringen bij aanvragen van individuele studenten	34
11.2. Ervaringen bij verzoeken om toestemming minors bij andere instellingen	34
12. Proces examens en diplomering	35
12.1. Proces examens en diplomering	35
12.2. Aantal verstrekte getuigschriften	36
12.3. Trends en/of aandachtspunten	36
13. Fraude en preventie	37
13.1. Geconstateerde fraude en onregelmatigheden bij toetsen	37
13.2. Praktijken op het gebied van fraude door studenten	37
13.3. Sancties en preventiemaatregelen n.a.v. fraude door studenten	37
13.4. Praktijken op het gebied van fraude door examinatoren	38
13.5. Sancties en preventiemaatregelen n.a.v. fraude door examinatoren	38
13.6. Trends en/of aandachtspunten	38
14. Toetsgerelateerde klachten	40
14.1. Aantal toetsgerelateerde klachten en aantal gegrond	40
14.2. Trends en/of aandachtspunten	41
15. Hoorzittingen examencommissie	42
15.1. Aantal hoorzittingen	42
15.2. Trends en/of aandachtspunten	42
16. Aantal beroepszaken CBE	43
16.1. Aantal beroepszaken bij CBE hoorzittingen en aantal gegrond	43
16.2. Trends en/of aandachtspunten	43
17. Overige aangelegenheden	44
18. Bijlagen	45
18.1. Mandaten aan de toetscommissie(s) met bijgewerkte P&C-cyclus	45

1.

Voorwoord

Hierbij presenteert de examencommissie EAS het jaarverslag van het collegejaar 2020-2021 op grond van artikel 7.12b lid 5 van de WHW conform het hogeschoolbrede format. Dit jaarverslag bevat een rapportage van de werkzaamheden van de examencommissie voor de opleidingen: Automotive, Biologie en Medisch Laboratoriumonderzoek, Chemie, Elektrotechniek, Industrieel Product Ontwerpen Mens en Techniek – Gezondheidszorg Technologie, Technische Bedrijfskunde en Werktuigbouwkunde. Het verslag wordt verstrekt aan het instellingsbestuur.

Dit verslag is opgesteld onder verantwoordelijkheid van de huidige voorzitter, die haar werkzaamheden per februari 2021 heeft opgepakt. In het eerste semester heeft een interim-voorzitter de taken waargenomen. Het verslag omvat de door de examencommissie gehanteerde procedures en actualiteiten, terugkoppelingen over de geconstateerde punten van het studiejaar 2019-2020 en toekomstige acties voor de toekomst. De examencommissie hoopt haar stabiliteit in de komende periode voort te zetten, net als haar professionaliseringstraject en haar efficiëntie.

Het was (wederom) een bewogen jaar, niet alleen door de gevolgen van corona: want tot grote vreugde van allen, waren steeds meer onderwijsactiviteiten op locatie mogelijk. Ook wat betreft de examencommissie zelf, want een nieuwe voorzitter, nieuwe ambtelijk secretaris en twee nieuwe leden zijn in de tweede helft van het jaar bij de examencommissie met veel enthousiasme, energie en passie begonnen. Zo is de examencommissie ook haar professionaliseringsslag gestart.

Per februari 2021 heeft de examencommissie zich, bij uitvoering van alle wettelijke en praktische taken volgens haar visie, op een aantal punten geconcentreerd:

- nieuwe verdeling en vastlegging van de taken, tevens aandacht voor bezetting van de examencommissie;
- monitoring en borging van toetsing op locatie en online;
- borging eindniveau;
- professionalisering en scholing;
- voorbereidingen op het jaarverslag.

Zoals in haar verslag van 2019-2020 aangegeven, heeft de examencommissie meer aandacht besteed aan de toetscommissies: de samenwerking tussen de toetscommissies en de examencommissie alsook de samenwerking tussen de toetscommissies onderling. De examencommissie heeft gezamenlijk meer dan 10% van het aantal afstudeerzittingen bijgewoond, een enorme toename ten opzichte van het verleden. De bijgewoonde afstudeerassessments verlopen naar tevredenheid en de examencommissieleden koppelen hun bevindingen na de zittingen terug. Alle opleidingen organiseren kalibratiesessies. Het opleidingsniveau en betrokkenheid tot studenten van docenten is over het algemeen zeer hoog. Uiteraard kan het altijd beter: de examencommissie gaat in 2021-2022 door met de vakkundige verbeteringen, met het oog op haar zichtbaarheid en relatie met alle betrokkenen.

mr. Dóra Füzy

Voorzitter examencommissie EAS

2.

Faciliteiten, samenstelling en werkwijze examencommissie

2.1. Faciliteiten van examencommissieleden en vergaderingen

De examencommissie EAS was in het studiejaar 2020-2021 als volgt gefaciliteerd: Per september 2020 tot januari 2021 is er een interim voorzitter examencommissie werkzaam geweest met 0,2 fte beschikbaar voor vervulling van zijn taken. Per januari 2021 heeft de vicevoorzitter de taken van de voorzitter tijdelijk waargenomen tot midden februari 2021. Na een vacature en benoeming is de nieuwe voorzitter per midden februari 2021 met een aanstelling van 0,6 fte gestart, wat per april - na inventarisatie van de taken en met goed overleg met de directie - is uitgebreid naar 0,8 fte.

De vicevoorzitter is tevens een van de vertegenwoordigers van de acht opleidingen - Mens en Techniek | Gezondheidszorg Technologie - binnen het instituut en heeft het hele studiejaar 0,1 fte beschikbaar gehad voor zijn werkzaamheden.

Alle acht opleidingen van het instituut zijn (in ieder geval per het tweede semester 2020 - 2021) vertegenwoordigd in de commissie, waarbij de leden steeds 0,1 fte beschikbaar hebben voor hun taken. De opleidingen Chemie en Electrotechniek hebben nieuwe examencommissieleden die hun opleidingen vertegenwoordigen. Tevens heeft de lid van Technische Bedrijfskunde zijn werkzaamheden per juni 2021 neergelegd.

De examencommissie wordt ondersteund door de ambtelijk secretaris, wie eerst voor een weektaakomvang van 0,5 fte is gefaciliteerd, maar per april 2021 een uitbreiding heeft gehad naar 0,8 fte in verband met professionalisering van de commissie maar ook de extra werkzaamheden betreffende achterstallige administratie en fraude.

De examencommissieleden zijn voor meer dan de helft nieuwe leden (met ervaring van een half jaar tot één jaar binnen de commissie), wat maakte dat bij de meesten de gegeven tijd niet of nauwelijks genoeg was om de wettelijke taken en verdeelde deeltaken uit te kunnen voeren. Dit is bij de directie onder aandacht gebracht door de examencommissie en er volgt volgend studiejaar actie. Er is in het voorjaar van 2021 een actief extern lid benoemd, deze zal naar verwachting 60 tot 100 uur per jaarbasis werkzaamheden gaan verrichten.

De examencommissie vergaderde in totaal 23 maal plenair, meestal tweewekelijks. Het Dagelijks Bestuur kwam wekelijks bij elkaar, tenzij vaker noodzakelijk was. Alle vergaderingen vonden via Teams plaats. Elke laatste vergadering van de maand was de diplomavergadering. Daarin worden propedeutische en bachelor diploma's gecontroleerd en afgeroepen.

De wettelijke taken en bevoegdheden zijn in 2020 - 2021 geactualiseerd en door de examencommissie aangenomen. Sinds de tweede helft van het studiejaar is gewerkt aan professionalisering door onder andere efficiëntere taakverdeling, meer planning en meer zelfstandigheid bij de verrichtte werkzaamheden. De schriftelijke vastlegging is terug te vinden in agenda's en notulen. Na vaststelling in de vergadering worden de agenda's en notulen in Teams tevens op One Drive gearhiveerd.

2.2. Samenstelling examencommissie

De examencommissie heeft een structuur waarbij alle acht opleidingen van het instituut door één lid zijn vertegenwoordigd waarbij de leden ook als extra communicatiekanaal en aanspreekpunt tussen de examencommissie en de opleidingen fungeren. Dit draagt bij aan een snelle en efficiënte communicatie tussen de opleidingen en de examencommissie, dit als aanvulling op de communicatie tussen voorzitter en management en andere betrokken partijen. Het dagelijks bestuur bestaat uit de voorzitter, de vicevoorzitter en een lid van de examencommissie. Voorzitter en vicevoorzitter zijn tekenbevoegd. Deze bevoegdheid is vastgelegd in de handtekeningenkaart.

Samenstelling examencommissie

Naam	Opleiding	Functie	Taakomvang	Lid sinds
J. Janssen (John)	Automotive	Lid	0,1 fte	2020
E. Appeldoorn (Esther)	Biologie en Medisch Laboratoriumonderzoek	Lid	0,1 fte	2020
D.P.H.M Heuts (Niek)	Chemie	Lid	0,1 fte	2021
S. Groot Nibbelink (Stefan)	Elektrotechniek	Lid	0,1 fte	2021
B.D. Spaans (Brigitte)	Industrieel Product Ontwerpen	Lid	0,1 fte	2015
B. Kruijt (Bastiaan)	Mens en Techniek – Gezondheidszorg Technologie	Vicevoorzitter en Lid	0,1 fte	2016
P.H. Cambier (Peter)	Technische Bedrijfskunde	Lid	0,1 fte	2018
E.A. Molt (Betty)	Werktuigbouwkunde	Lid	0,1 fte	2020
D. Füzy (Dora)	Instituut voor Engenering and Applied Science	Voorzitter	0,8 fte	2021
D. Mulder (Dick)	Academie Life Science, Engineering and Design Saxion Hogeschool Enschede	Extern Lid	introdactie	2021
Totaal			1,6 fte	

Takenverdeling binnen de examencommissie

Taken	Verantwoordelijke
Advisering met betrekking tot curricula	DF BK + betreffende lid
Benoeming examinatoren	BS
Beroepszaken	DF + PC
Borging buitenschools curriculum	TC's per opleiding
Borging toetsing	EA + BK
Hogeschoolgids advies	DB
Diplomering	allen
Extra of vervroegde toetskansen	BM + NH
Fraude en plagiaat	DF + PC
Fraudereglement	allen
Handhaving uitvoering maatregelen fraude	DF + PC
Huishoudelijk reglement	allen
Jaarverslag	allen
Klachtafhandeling	BM + NH
Ondertekenen diploma's	DF + BK
Voorlichting fraude/plagiaat en overige communicatie	DF + coaches per opleiding
Rapportages bundelen externe kwaliteitsmonitor	DF
Screenen assessments en portfolio's	allen
Screenen scripties plus kallibratie	allen
Afstudeerhandleidingen	allen
Handboek + kwaliteitscontrole	allen
Verslaglegging: agenda's, notulen	AMB SCR
Verzoeken	BM + NH
Voorlichtingsactiviteiten bij de opleidingen	DF + coaches per opleiding
Vrijstellingen	BM + NH
Leerplanwijziging	JJ + NH

Alle benoemingen en herbenoemingen van de leden en de voorzitter vinden in beginsel voor één studiejaar plaats in overeenstemming met de namens het College van Bestuur opgestelde hogeschoolbrede procedure, waarbij de directeur van het onderwijsinstituut de leden voordraagt aan het College van Bestuur. De examencommissie heeft - conform art. 7.12a lid 3 sub b WHW - sinds het voorjaar 2021 een nieuw actief extern lid geïntroduceerd van een zusterinstituut bij Saxion. Dit zal resulteren in een samenwerking zowel qua zicht op en advisering rondom procedures maar ook in inhoudelijke overleggen tussen de zusteropleidingen.

2.3. Overleg met directie inzake de faciliteiten en uitkomst

De voorzitter examencommissie heeft in de regel om de week contact gehad met de instituutsdirectrice via videobellen in Teams, tenzij vaker noodzakelijk. Voor ieder overleg is steeds een agenda gemaakt, gevolgd door een verslag. Het overleg is steeds in goede harmonie verlopen. Zaken aangaande facilitering, continuïteit en werkdruk en professionalisering van de commissie zijn besproken en daar waar nodig heeft de instituutsdirectrice passende actie ondernomen.

Bij de overleggen zijn onder andere de volgende zaken aan de orde gesteld:

Continuïteit & Professionalisering: de bezetting van de commissie (vertegenwoordiging van de opleidingen) en het ambtelijk secretariaat; takenverdeling en zelfevaluatiedocument van de commissie en tevens scholingsmogelijkheden en budgetten.

Facilitering & Werkdruk: toename van fraudegevallen (ook landelijk een tendens), samenwerking tussen verschillende entiteiten betreffende extra (corona) kans regelingen, de instituutsbrede procedures voor zover zij de examencommissie aangaan, de komende visitaties en voorbereidingen daarop; de urenverantwoording van examencommissie, het document (matrix) waarin taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden van de examencommissie plus urenverantwoording worden beschreven.

De aanwijzingen van de examencommissie zijn naar tevredenheid door de directie opgevolgd. Daarnaast heeft de voorzitter minimaal twee gesprekken gevoerd met alle onderwijsmanagers van het instituut en ook met andere partijen heeft de voorzitter geregeld contact: bijvoorbeeld met het bedrijfsbureau, bureau externe betrekkingen, ondersteuners per opleiding, afstudeercoördinatoren, voorzitters toetscommissies, tentamenorganisatie, decanaat en studentzaken, maar ook het IMR.

2.4. Mogelijkheid om onafhankelijk te functioneren

Van haar instituut krijgt de examencommissie de mogelijkheid om vrij en onafhankelijk te kunnen functioneren. De commissie voelt zich erg gesteund door de opstelling van de instituutsdirectrice, die zich zeer bewust is van de in de wet bedoelde scheiding der machten en het belang van een goed functionerende examencommissie en daarbij de uitvoering van haar wettelijke taken onderschrijft.

Hierbij is vertrouwen en waardering ook van belang naast facilitering.

Het afgelopen jaar heeft de examencommissie in goede samenwerking met de directie en managers kunnen werken aan de borging van toetsing. Afgelopen jaar stond in het teken van twee interne audits door AMC, bij de opleidingen Technische Bedrijfskunde en Werktuigbouwkunde.

2.5. Trends en/of aandachtspunten

De examencommissie is zich bewust dat zij in onafhankelijkheid haar taken moet uitvoeren, maar heeft na evaluatie van de eerdere jaren gewerkt aan zichtbaarheid, meer contact, betere communicatie en relatie met de opleidingen. De examencommissie is zich bewust van het belang van tijdige terugkoppeling – ook in het kader van de PDCA-cyclus – voor alle partijen waarmee de examencommissie te maken heeft: studenten, management, docenten, bedrijfsbureau en decanaat.

Na inventarisatie bij alle betrokken partijen en een gedeeltelijke personeelsvernieuwing is in de tweede helft van het jaar een begin gemaakt met professionalisering binnen de examencommissie. Dit is in gang gezet door vaststelling van een aantal documenten betreffende takenverdeling en koppeling van de (wettelijke aangevuld met de uitgevoerde) taken aan de huidige bezetting. Dit heeft een tekort aan mankracht aan het licht gebracht. Dit is onder de aandacht gebracht bij het instellingsbestuur en voor het studiejaar 2021-2022 worden in goede samenwerking adequate maatregelen genomen om de tekorten te dichten daar waar nodig is. Facilitering wordt zo constant gemonitord en waar nodig bijgesteld.

3.

Borgen kwaliteit van tentamens

3.1. Verrichte activiteiten door examencommissie om kwaliteit van toetsen te borgen

Volgens art. 7.12b lid 1 sub a WHW heeft de examencommissie als expliciete taak 'het borgen van de kwaliteit van de tentamens en examens'. Dit is een van de belangrijkste taken van de examencommissie, het is niet voor niets dat deze taak van de commissie als eerste is opgenomen in het hiervoor aangegeven wetsartikel. Nu het instituut 8 inhoudelijk erg verschillende opleidingen met een grote verscheidenheid aan toetsen en toetsvormen heeft, is er in het verleden ervoor gekozen dat iedere opleiding binnen het instituut een eigen toetscommissie (TC) heeft. De leden van de toetscommissies kunnen vanuit de opleiding hier het meest effectief en efficiënt zorgdragen voor kwaliteitsborging van de toetsen door de korte communicatielijnen. In het studiejaar 2020-2021 heeft de examencommissie dan ook acht toetscommissies gemandateerd. Mandatering gebeurt jaarlijks.

Het mandaat, met bijlage, van de toetscommissies is in de bijlage van dit jaarverslag opgenomen en is voornamelijk gebaseerd op hogeschoolbreed geldende richtlijnen. Het mandaat is eerst door de examencommissievergadering vastgesteld en vervolgens naar de betrokken partijen verzonden en gearhiveerd in Teams en OneDrive.

Onder het mandaat vallen in ieder geval het beoordelen van de kwaliteit van tentamens en examens, het beoordelen van validiteit, betrouwbaarheid en inzichtelijkheid van toetsen. De toetscommissie rapporteert haar bevindingen jaarlijks aan de examencommissie in hun jaarverslag conform een door de examencommissie ter hand gesteld model.

Door de grote interne wijzigingen bij de examencommissie betreffende het aantal leden, voorzitter en ambtelijk secretaris heeft de examencommissie van de geplande bijeenkomsten met de toetscommissies individueel en de voorzitters tenminste 1 gesprek individueel gehad met de voorzitters van de toetscommissies en 1 bijeenkomst plenair met alle voorzitters.

Voor de examencommissie zijn de toetscommissies cruciaal voor de borging van toetsen. De vele toetsen die in het instituut worden afgenomen, zijn niet over de volle breedte te beoordelen door de examencommissie. De trend is dat opleidingen veelal grote blokken gewerkt wordt waardoor de toetsdruk minder wordt. De deskundigheid, facilitering en 'bescherming' van toetscommissies is herhaaldelijk onderwerp van gesprek geweest tussen de voorzitter examencommissie en de directeur.

Een aantal opleidingen hebben, ondanks de corona periode, wel alle schriftelijke/digitale toetsen op locatie af kunnen nemen. Ook zijn er opleidingen die gekozen hebben voor een andere toetsvorm om minder afhankelijk te zijn van een tentamenlocatie en omdat de nieuwe toetsvorm beter passend was bij het onderwijs, zoals bijvoorbeeld assessments. De examencommissie gebruikt de jaarverslagen van de toetscommissies in het borgingscheckgesprek, om na te gaan in hoeverre adviezen voortgekomen uit eerdere bevindingen zijn meegenomen conform de PDCA-cyclus. Borgingscheckgesprekken tussen exa-

mencommissie en de voorzitter van de toetscommissie vinden volgens planning twee maal in het studiejaar plaats, deze borgingscheckgesprekken zijn mede ingezet om tussentijds mondeling te rapporteren naast de schriftelijke rapportage die door middel van het jaarverslag werd gegeven. Van de mondelinge rapportage vindt steeds schriftelijke vastlegging plaats. In dit gesprek gaat het niet alleen om de naleving van de geplande activiteiten maar ook om de terugkoppeling van de bij het vorige borgingsgesprek besproken actiepunten. Naast deze borgingscheckgesprekken vinden er plenair tevens twee maal in het jaar overleggen met alle voorzitters toetscommissie en de examencommissie plaats. Onderlinge uitwisseling wordt gestimuleerd door de toetscommissies van de opleidingen aan elkaar te koppelen, zoals in het mandaat aangegeven. Hierin ziet de examencommissie dat de opleidingen de samenwerking kunnen vinden, echter is ook het geluid te horen dat de verschillen qua toetsvormen soms dermate zijn dat uitwisseling minder relevant is. De optie van één toetscommissie in plaats van 8 kleinere toetscommissies, wat wellicht als optimaal gezien kan worden omdat borging beter gewaarborgd kan worden en de commissie beter gefaciliteerd, vindt geen draagvlak binnen sommige opleidingen.

3.2. Reflectie verrichte activiteiten door toetscommissie om kwaliteit van toetsen te borgen

Elke toetscommissie heeft een toetsjaarplan en een vierjarenplan. Het doel hiervan is dat binnen een cyclus van 4 jaar alle toetsen tenminste één keer door de toetscommissie zijn gecontroleerd en geborgd, hierbinnen vallen ook de minor en keuzevakken van de betreffende opleidingen. Het plan en de voortgang hiervan wordt tenminste jaarlijks besproken met de examencommissie tijdens de borgingscheckgesprekken.

De toetscommissie controleert verschillende typen toetsen waaronder: theorietoetsen, praktijktoetsen en assessments, aan de hand van toetscheckformulieren. De toetsvorm van het afstuderen en stage wordt idealiter ieder jaar steekproefsgewijs gecontroleerd. De toetscheckformulieren zijn verschillend per type toets en worden door de toetscommissies zelf opgesteld.

De bevindingen van een toetscontrole worden teruggekoppeld aan de cursushouder.

De toetscommissie bestaat uit een voorzitter en een lid of meerdere leden. Het aantal dagdelen dat de voorzitter dan wel leden van de toetscommissie krijgen kan verschillen per opleiding. De opleidingen hebben een verschillend aantal leden per toetscommissie, dit wordt hieronder gespecificeerd. Wat opvalt is dat de kleinste toetscommissie 20 dagdelen heeft voor uitvoeren van de taak en de grootste heeft 50 dagdelen. Hier is een groot verschil, wat ligt aan de werkwijze van de toetscommissies en de hoeveelheid toetsen binnen de opleiding dan wel de complexiteit van toetsen.

Automotive (ATE):

De toetscommissie van ATE bestaat uit een voorzitter (8 dagdelen) en 2 leden (8 dagdelen), waarvan 1 lid ook lid is van de examencommissie.

De TC heeft een bewogen jaar achter de rug vanwege de invoering van een nieuw curriculum voor leerjaar 1 en 2. In jaar 1 is de opleiding van 9 schriftelijke toetsen naar 1 schriftelijke wiskunde toets gegaan. De TC vraagt zich af of er voldoende kennis is op het gebied van formatief toetsen en het borgen van assessments. Tijdens het eerste semester 20-21 heeft er vanwege zwangerschapsverlof van de voorzitter geen overleg plaatsgevonden en is er een assessment casus gecheckt. Tijdens periode 3 en 4 zijn er meerdere schriftelijke tentamens gecontroleerd vanuit het oude curriculum. Alle toetsen voldeden aan de beoogde criteria. Het toetsplan moet nog worden aangepast aan het nieuwe curriculum. Er heeft een kalibratiebijeenkomst plaatsgevonden op eindniveau. De opleiding heeft tijd gestoken in deskundigheidsbevordering middels assessorentraining, BKE en SKE. Verder hecht de commissie groot belang aan samenwerking met ELE en WTB en vindt het jammer dat dit nog niet van de grond is gekomen.

Biologie Medisch Laboratoriumonderzoek (BML):

De toetscommissie van BML bestaat uit een voorzitter (20 dagdelen) en 2 leden (10 dagdelen).

Het niveau van de toetsen bij BML is hoog, er is de afgelopen jaren veel ontwikkeling geweest in 'constructive alignment' en consistentie bij het nakijken. De commissie checkt met een vaste lijst theorie en praktijktoetsen, het afstuderen en project assessments.

Er is altijd terugkoppeling met de cursushouder. De bevindingen waren met uitzondering van 1 toets positief. Er zijn geen specifieke adviezen ter verbetering van de borging voor komend studiejaar, wel kan er gekeken worden naar de toetsing van praktijkvakken. Er is een kalibratie sessie van het afstuderen geweest, in de toekomst zal de TC ook betrokken worden bij de organisatie. De TC wenst een functioneringsevaluatie van een deskundige van bijv. HR Academie. Het mandaat is goed uitvoerbaar en zo ook de 4-jaars planning. Alle leden zijn in het bezit van de BKE.

Chemie (CHM):

De toetscommissie van CHM bestaat uit een voorzitter (16 dagdelen) en 3 leden (8 dagdelen).

De commissie werkt met checklisten voor theorietentamens, projecten en practica. De controles zijn achteraf en er is altijd terugkoppeling met de cursushouder. De tijd die toebedeeld wordt aan de leden via het PTD is te weinig om aan het mandaat te kunnen voldoen, dit is naar het management en de examencommissie gecommuniceerd. Hier is een actie op uitgevoerd, de TC krijgt meer tijd en vergaderingen worden op hoofdlijnen besproken. De kwaliteit van de toetsen was goed, al zijn er wel wat constatering geweest bij een paar toetsen. Er is een kalibratiesessie geweest voor stagepresentaties en het afstuderen. Alle leden zijn in het bezit van de BKE. De TC vraagt zich af of de jaarlijkse check van afstudeeropdrachten niet beter bij de examencommissie zou moeten liggen.

Elektrotechniek (ELE):

De toetscommissie van ELE bestaat uit een voorzitter (20 dagdelen) en 3 leden (10 dagdelen). De commissie checkt de toetsen conform het mandaat en organiseert kalibratiesessies voor zowel de stage als het afstuderen. Er kan worden geconcludeerd dat de toetsing valide en betrouwbaar was. De commissie zou graag zien dat een structurele inbedding van kalibratie rondom toetsing op module- en curriculumniveau de eenduidige beoordeling ten goede kan komen bij projecten. Op advies van de TC is de pilot om afstudeerbegeleiding en –beoordeling los te koppelen omgezet in de standaardprocedure bij afstuderen.

Industrieel Product Ontwerpen (IPO):

De toetscommissie van IPO bestaat uit een voorzitter (20 dagdelen) en 2 leden (12 dagdelen).

Alle cursuswijzers en rubrics worden vóór aanvang van een nieuw semester gecontroleerd. Dit jaar is de TC gestart – na advies en vriendelijk verzoek van de examencommissie – met een toetscheck achteraf, maar wat vertraagd vanwege corona. Het afstudeerwerk is ook achteraf gecontroleerd op de procedure en de TC heeft als doel voor 21-22 om de controle breder te trekken dan alleen de procedure. Het toetsprogramma is zonder aanpassingen uitgevoerd. Opvallend is dat alle toetsen vooraf gecontroleerd worden en niet achteraf. Voor 21-22 stelt de commissie als doel meerdere toetsen achteraf te controleren. De gecontroleerde toetsen hebben een voldoende niveau, alle toetsen waren valide, transparant en betrouwbaar. Het mandaat was verder goed uitvoerbaar.

Mens en Techniek – Gezondheidszorg Technologie (MTG):

De toetscommissie van MTG bestaat uit een voorzitter (10 dagdelen) en 1 lid (10 dagdelen). De commissie heeft zich dit jaar gericht op de controle van het afstuderen en het bijbehorende assessment. De gecontroleerde toetsen zijn allemaal achteraf gecontroleerd. De kwaliteit van de toetsen is in orde, al is het opvallend dat de transparantie hoe er tot een cijfer is gekomen en de vastlegging hiervan niet altijd helder is en aandacht behoeft. Er is een kalibratiesessie bij het nieuwe afstuderen geweest, waarbij verbeterpunten vanuit de oude opzet zijn doorgevoerd. Wellicht gaat het toetsprogramma veranderen, de opleiding wil mogelijk programmatisch toetsen invoeren. Een punt van aandacht is de terugkoppeling vanuit de examencommissie, er zijn geen notulen gestuurd van het borgingscheckgesprek en de observaties bij het afstuderen.

Technische Bedrijfskunde (TB):

De toetscommissie van TB bestaat uit een voorzitter (16 dagdelen) en 4 leden (8 dagdelen).

De commissie is tevreden met haar werk van afgelopen jaar. De TC heeft geen steekproef bij het afstuderen uitgevoerd, maar is van mening dat de observatie van ca. 6 afstudeerzittingen door de examencommissie voldoende info heeft opgeleverd voor monitoring van dit afstuderen. Er is voorrang gegeven aan de borging van toetsen van het nieuwe curriculum en de deeltijd. Volgend jaar zal de minor worden gecontroleerd. Alle aspecten beschreven in het mandaat zijn naar voren gekomen bij de toetscontroles. Er zijn door de TC meerdere kalibratiesessies georganiseerd voor het afstuderen. De productiviteit van de commissie was ondanks de hoge werkdruk goed en er zijn toetsen zowel voor als na de afname gecontroleerd. De validiteit, betrouwbaarheid en transparantie van de toet-

sen is met het nieuwe curriculum verbeterd en de opleiding heeft de wens om mogelijk programmatisch toetsen in te gaan voeren.

Werktuigbouwkunde (WTB):

De toetscommissie van WTB bestaat uit een voorzitter (12 dagdelen) en 3 leden (12 dagdelen).

De commissie heeft dit jaar een nieuwe 4-jaren planning opgesteld waarbij prioriteit is gegeven aan de minoren. De TC heeft drie kalibratiesessies op eindniveau georganiseerd. Na vertraging in studiejaar 19-20 is er in 20-21 een nieuwe planning gemaakt en konden alle toetsen volgens schema worden gecontroleerd. Vanaf 21-22 wordt de PDCA-cyclus ingezet.

De kwaliteit van de toetsen m.b.t. validiteit, betrouwbaarheid en transparantie was goed, het vastleggen van de procedures in de handleiding niet altijd helder. Er is ook gestart met de beoordeling van assessments en afstuderen. De kwaliteitsborging van digitale toetsing vergt ervaring met de digitale toetsomgeving Mobius en hierin is niet iedereen bekwaam. De wens van de commissie is dat er docenten met ervaring worden ingezet bij controle digitale toetsing. Komend jaar wordt ook de PDCA-cyclus opgepakt. Communicatie met examencommissie is nog niet gestroomlijnd.

De focus van de TC's ligt op de borging van toetsing. Door COVID-19 zijn er wel opleidingen met een verschuiving naar andere toetsvormen waarbij de toetscommissie aan het exploreren is wat nu een correcte wijze van borgen is. Hier is ook te zien dat commissies met een schuin oog kijken naar programmatische vormen van toetsen en hoe dit te borgen en digitale vormen van toetsing.

3.3. Oordeel examencommissie over borgende activiteiten toetscommissie

De examencommissie ziet dat een aantal opleidingen door de omzetting van toetsen in het studiejaar 2019-2020 een achterstand hebben opgelopen met betrekking tot het jaarplan. Alle opleidingen waren zich hiervan bewust en hebben hierop dit jaar geanticipeerd om alsnog aan de 4 jaren planning te kunnen gaan voldoen.

Voor alle opleidingen, behalve de opleiding Chemie, was het mandaat uitvoerbaar. Bij Chemie was er te weinig tijd/mankracht om het mandaat volledig uit te voeren. Hierover zijn gedurende het jaar met de voorzitter toetscommissie Chemie, de voorzitter van de examencommissie en de opleidingsmanager overleggen geweest. Dit heeft geresulteerd in een oplossing waarbij de manager de toetscommissie faciliteerde door extra leden en uren beschikbaar te stellen en de examencommissie efficiëntieslagen voorstelde met betrekking tot werkbaarheid van de plannen van de commissie.

Vanuit de toetscommissie WTB is er de wens dat docenten met ervaring worden ingezet bij digitale toetsing zoals bijvoorbeeld Möbius en Remindo.

De opleidingen en de toetscommissies zijn zich bewust van de PDCA-cyclus betreffende toetsing, echter hiervoor moeten nog stappen ondernomen worden om dit volledig rond te krijgen.

De opleiding Technische Bedrijfskunde heeft vanuit de examencommissie een schrijven gekregen waarin de zorgen rondom de borging van de toetsing van deeltijd en het afstu-

deren werd geuit. Hierop heeft de examencommissie geëist dat er een verbeterplan zou komen voor de borging en kwaliteit van toetsing.

Door met meer regelmaat met de toetscommissies in gesprek te gaan worden de lijnen kort gehouden en is er beter zicht op borgende activiteiten gedurende het studiejaar. Ook met betrekking tot uitdagingen en de oplossingen met betrekking tot borgende activiteiten.

3.4. Uitgebrachte adviezen en opvolging

De examencommissie gebruikt de documenten van de toetscommissie (jaarverslag, notulen, reeds gecontroleerde toetsen) in het borgingscheckgesprek. Vanuit het borgingscheckgesprek worden eventueel adviezen per toetscommissie teruggekoppeld en in het eerstvolgende gesprek wordt besproken in hoeverre adviezen zijn opgevolgd en wat de status ervan is. Dus de adviezen die afgelopen jaar zijn teruggekoppeld worden dit jaar besproken bij de borgingscheckgesprekken. In deze gesprekken komt naar voren of er volgens de planning toetsen gecontroleerd zijn en of hier nog opvallende punten naar voren kwamen. Ook wordt in deze gesprekken het functioneren van de toetscommissie, kalibraties op eindniveau en steekproeven op beoordelingen besproken.

Bij de opleiding TB is er een verbeterplan opgesteld om kwaliteit en borging van toetsing te verbeteren. Een van de verbeterpunten is dat een lid vanuit de deeltijdopleiding plaats zou nemen in de toetscommissie om het deel van toetsen vanuit de deeltijd te vertegenwoordigen en te borgen. Een ander verbeterpunt was om de beoordeling van het afstuderen beter te gaan toelichten zodanig dat studenten inzichtelijk hebben hoe het oordeel tot stand is gekomen, zodat ze van hieruit eventueel een verbetertraject kunnen inzetten voor een herkansing.

3.5. Trends en/of aandachtspunten

De examencommissie zal in de komende periode – overeenkomstig hogeschool brede richtlijnen – aandacht besteden aan meer verdeling van borgende en zorgende taken betreffende haar toetscommissies. Borgen is de verantwoordelijkheid van de examencommissie. Mede daarvoor zal de examencommissie per 2021-2022 meer nadruk leggen op het behalen van BKE en SKE van de examinatoren. De examencommissie zal ook meer richting geven aan de toetscommissies betreffende rapporteren van de bevindingen (bijvoorbeeld een 'tool'), dit zal bijdragen aan duidelijk vastgestelde aanbevelingen, actiepunten en afwikkelingen en overzichten daarvan.

Vanwege COVID-19 ziet de examencommissie ook meer digitalisering van toetsen voorbijkomen en dat hierin een vlucht is genomen, onder andere in toegankelijkheid, inzetbaarheid en betrouwbaarheid. Hier ziet de examencommissie een enorme verbetering in uitvoerbaarheid ten opzichte van 2 jaar geleden. Dit uit zich in het relatief weinig aantal klachten met betrekking tot digitale toetsen.

De sluiting van de PDCA-cyclus blijft een punt van aandacht. De examencommissie heeft drie groepen gemaakt waarbij in de toekomst twee tot drie toetscommissies gaan samenwerken. De examencommissie hoopt dat de teamvorming door toetscommissies een bijdrage gaat leveren aan het uitwisselen van 'best practices' m.b.t. onder andere de

PDCA-cyclus. Verder zal de examencommissie in de toekomst aandacht besteden aan de terugkoppeling van eventuele aandachtspunten aan het management.

De examencommissie ziet een trend naar programmatisch toetsen bij verschillende opleidingen. Dit betekent een verandering van toetsprogramma. De examencommissie ziet hierin ook een eigen taak om te professionaliseren, om bij te blijven met de verschillende, nieuwe vormen van toetsen en hoe dit te borgen.

Ook is een aandachtspunt dat de toetscommissies allemaal steekproefsgewijs toetsing op eindniveau jaarlijks meenemen in de cyclus. Waar de examencommissie steekproefsgewijs controleert op de procedure en handelingen tijdens toetsing op eindniveau, moet de toetscommissie dit doen op een meer inhoudelijk aspect, dus bijvoorbeeld: is de toelichting op het oordeel conform het toegekende cijfer.

4.

Onderzoek naar gerealiseerde leerresultaten (voorheen eindkwalificaties)

4.1. Werkwijze en bevindingen examencommissie bij toetsen eindkwalificaties zoals beschreven in de OER

De examencommissie zet stappen om de eindkwalificaties te borgen aan de hand van het document “verbeteren en verantwoorden van het afstuderen in het HBO 2.0” zoals ook op HINT terug te vinden is.

In aanloop naar afstudeerzittingen worden steekproefsgewijs bij opleidingen de kalibratiesessies op eindniveau bijgewoond om na te gaan hoe inhoudelijk en of procedureel gekalibreerd wordt op eindtermen. Enkele opleidingen hadden meerdere kalibratiesessies op eindniveau (MTG) en er wordt steeds meer met assessments gewerkt gedurende de opleiding die opbouwend zijn naar eindniveau. Daarom is een volgende stap om de kalibratiesessies op eindniveau te laten vastleggen door middel van notulen door de betreffende toetscommissies en dit inzichtelijk te maken voor de examencommissie voor zover dit nog niet gedaan wordt.

Jaarlijks wordt per opleiding procedureel gekeken naar de afstudeerhandleiding en of dit overeenkomt met de beschrijving in de hogeschoolgids. De afstudeerhandleidingen zijn geëvalueerd aan de hand van 8 vragen/onderdelen uit het eerdergenoemde document “verbeteren en verantwoorden van het afstuderen in het HBO 2.0” die te herleiden moeten zijn uit een afstudeerhandleiding. Dit betreft naast de goedkeuring van de afstudeeropdracht, de procedures van het afstudeertraject en eventuele herkansing, de toetsmatrijs en de cesuur, de beoordelingscriteria, ook de rol van de afstudeercommissie en hoe en of er invulling wordt gegeven aan “vreemde ogen dwingen”. Naar aanleiding van de evaluatie worden adviespunten met betrekking tot de handleiding, afstudeerprocedure (op papier) en omschrijving in de hogeschoolgids opgesteld.

Hieruit komt naar voren dat een aantal opleidingen de documentatie (proces) rondom het afstuderen en het komen tot een beoordeling helder op schrift hebben staan (ELE, BML). Een enkele opleiding heeft hierin het advies om duidelijker aan te geven hoe het eindcijfer tot stand komt (WTB). Bij de opleiding MTG is het advies om duidelijker uiteen te zetten op welke wijze de competenties worden beoordeeld en hoe hieruit het eindcijfer bepaald wordt. Bij de opleiding CHM valt op dat op veel verschillende aspecten beoordeeld wordt, hierin is het advies om competentiegericht te gaan beoordelen.

Steekproefsgewijs worden jaarlijks afstudeerzittingen van de verschillende opleidingen bijgewoond door alle leden van de examencommissie. Wel worden er zowel in semester 1 als in semester 2 afstudeerzittingen bijgewoond en de examencommissie let erop dat zowel de studenten bezocht worden die voor het eerste keer afstuderen, maar ook de herkansers. De leden bezoeken altijd afstudeerzittingen van andere opleidingen dan waaraan zij zelf aan zijn verbonden. De afstudeerzittingen worden geëvalueerd aan de

hand van een digitaal evaluatieformulier. Het streven hier is per opleiding zo'n 10% van de zittingen te dekken. Dit streven is in het collegejaar 2020-2021 gehaald, nu er 52 afstudeerzittingen zijn bijgewoond van de totaal 499 uitgegeven bachelor getuigschriften, ten opzichte van de 14 zittingen in het collegejaar 2019-2020. De punten in het evaluatieformulier zijn wederom gebaseerd op het document "verbeteren en verantwoorden van het afstuderen in het HBO 2.0". Er wordt onder andere gekeken in hoeverre de uitgevoerde procedure conform de beschreven procedure in de handleiding is; hoe de beoordeling tot stand komt en wie daarbij betrokken zijn. Aan de hand van de steekproef per opleiding wordt een advies opgesteld waarbij het eerder opgesteld advies aan de hand van de afstudeerhandleidingen wordt meegenomen.

Uit de analyse van afstudeerzittingen blijken de volgende aandachtspunten:

Algemeen: Alle opleidingen maken gebruik van 2 examinatoren waarvan tenminste 1 examinator onafhankelijk is. Een aantal opleidingen werken met 2 onafhankelijke examinatoren (ELE, IPO, MTG). Ook is er bij een opleiding (TB) bij alle afstudeerzittingen een extern examinator uit het beroepenveld aanwezig.

Een aantal opleidingen zitten in een transitie van oud naar nieuw curriculum/werkwijze (IPO, MTG, TB, WTB) wat in hield dat binnen de bezochte afstudeerzittingen zowel de 'oude stijl' van afstuderen is meegenomen als de 'nieuwe stijl' van afstuderen. De leden van de examencommissie hebben kallibratiesessies van het afstuderen 'nieuwe stijl' van WTB bijgewoond en de opleiding van feedback voorzien.

Automotive (ATE):

De procedure zoals uitgevoerd en beschreven komt op een enkel punt niet overeen, dit kan ondervangen worden door de procedure in de handleiding in meer detail te beschrijven. Het beoordelingsmodel is duidelijk en geeft een waardevolle discussie tussen de examinatoren bij tot stand komen van de beoordeling. Wel is het zo dat wanneer over ieder criterium discussie gevoerd moet worden het potentieel lang kan duren tot een beoordeling tot stand is gekomen.

Biologie Medisch Laboratoriumonderzoek (BML):

De gehele procedure liep bij een aantal zittingen uit, dus de opleiding moet zorgdragen dat er in alle gevallen voldoende tijd is om tot een beoordeling te komen. Ook een punt van aandacht is om duidelijker naar voren te brengen op welke wijze het oordeel tot stand komt, door hierop een uitgebreidere toelichting te geven.

Chemie (CHM):

Met betrekking tot de uitleg van de procedure blijkt uit een aantal zittingen dat niet duidelijk is wat de opbouw is van de zitting en hoelang ieder onderdeel duurt. Dit kan bijvoorbeeld in de afstudeerhandleiding opgenomen worden. De samenstelling van beoordelingsonderdelen is complex en beoordelingscriteria overlappen. Slechts een derde van de beoordeling gaat over het feit of de student voldoende competent is als startend professional, terwijl dat het hoofdcriterium zou moeten zijn bij het afstuderen.

Elektrotechniek (ELE):

Het tot stand komen van het oordeel is duidelijk tijdens de zitting op basis van het verslag, de presentatie en de verdediging.

Industrieel Product Ontwerpen (IPO):

Een punt van aandacht is dat er geen invulling gegeven wordt aan “vreemde ogen dwingen” in de vorm van een onafhankelijke externe deskundige.

Mens en Techniek – Gezondheidszorg Technologie (MTG):

De criteria voor de deeltijfers die leiden tot het eindcijfer zijn niet duidelijk. Hierop wordt wel feedback/toelichting gegeven, wat relatief veel tijd in beslag neemt. Het eindoordeel is anderzijds herleidbaar door duidelijke (beoordelings)criteria bij de competenties.

Technische Bedrijfskunde (TB):

De toelichting op het (eind)oordeel behoeft aandacht nu niet altijd duidelijk is wat maakt dat het een tot een bepaald cijfer is gekomen.

Werktuigbouwkunde (WTB):

Niet alle aspecten van het beoordelingsformulier waren altijd van te voren aangevuld. Over het algemeen was de totstandkoming van het oordeel herleidbaar.

Een aantal opleidingen zitten in een transitie van oud naar nieuw curriculum/werkwijze (IPO, MTG, TB, WTB) wat in hield dat binnen de steekproef zowel de ‘oude stijl’ van afstuderen is meegenomen als de ‘nieuwe stijl’ van afstuderen. De leden van de examencommissie hebben kallibratiesessies van het afstuderen ‘nieuwe stijl’ van WTB bijgewoond en de opleiding van feedback voorzien.

4.2. Onderbouwing oordeel per opleiding

Bij alle opleidingen worden voorafgaand aan afstudeerzittingen kalibraties gehouden op eindniveau. Dit kan gebeuren op competentiegericht beoordelen van een afstudeerverslag of portfolio op eindniveau in het geheel of dat juist meer focus gelegd wordt op aspecten hiervan om meer diepgang te verkrijgen. Dit laatste wordt onder andere gedaan bij ELE en MTG.

Over alle opleidingen ziet de examencommissie dat er beoordelingsformulieren zijn voor het afstuderen en dat herleidbaar is hoe tot een oordeel is gekomen. Bij de meeste opleidingen is er een toelichting op de beoordeling wat ten goede komt aan de herleidbaarheid. Bij de opleiding TB is op het geven van een schriftelijke toelichting op het oordeel nog een noodzakelijke verbeterslag te maken.

Per opleiding:

Automotive (ATE):

De procedure zoals uitgevoerd en beschreven komt slechts op enkele punten niet geheel overeen. Dit kan eenvoudig ondervangen worden door de procedure in de handleiding in meer detail te beschrijven. Het beoordelingsmodel is duidelijk en geeft een waardevolle discussie tussen de examinatoren bij tot stand komen van de beoordeling. Wel is het zo dat wanneer over ieder criterium discussie gevoerd moet worden het potentieel lang kan duren tot een beoordeling tot stand is gekomen.

Het afstudeerproces is helder uiteengezet en het komen tot een beoordeling in dit proces is transparant en eenduidig voor buitenstaanders en de student. Het uiteindelijke oordeel en toelichting op het beoordelingsformulier zijn herleidbaar. Ondanks enkele aandachtspunten ter verbetering is de examencommissie van oordeel dat de opleiding tot een weloverwogen en terecht eindoordeel op eindcriteria komt voor de student.

Oordeel: het eindniveau voldoet en de borging van de genoemde screenings is voldoende.

De beoogde eindkwalificaties worden behaald. De examencommissie werkt eraan de bovenstaande feedback terug te koppelen aan de afstudeercoördinator en het management.

Biologie Medisch Laboratoriumonderzoek (BML):

De procedures en condities beschreven in de afstudeergids van BML zijn voldoende en betrouwbaar om tot een degelijk beoordeling van de diplomawaardigheid van de student na het doorlopen van het afstudeertraject te komen. Er zijn volgens de examencommissie wel een aantal aandachtspunten: De afstudeeropdracht wordt vooraf alleen goedgekeurd door de afstudeercoördinator. De examencommissie ziet liever dat een commissie met meerdere leden over de goedkeuring van afstudeeropdrachten waakt. In sectie 1.2 van de afstudeergids staat dat na 10 weken het voorbereidingstraject formatief beoordeeld wordt door de afstudeerbegeleider, maar dat een positieve beoordeling wel voorwaarde is dat de student het afstudeertraject mag voortzetten. De vraag is dan of het wel of niet om een formatieve beoordeling gaat en of dit de eindkwalificatie betreft. Bij eindkwalificatie zouden minstens twee examinatoren bij betrokken moeten zijn. Een flowchart van het hele proces maakt het inzichtelijk wat er op gestelde (beslis)momenten gebeurt.

Bij elke bijgewoonde zitting wordt aan het begin de procedure kort toegelicht en deze wordt tijdens de zittingen ook netjes gevolgd. Een enkele keer liep de zitting wel wat uit, dus wellicht is het zinvol dat de opleiding de ingeplande tijd nog eens evalueert. Ook een punt van aandacht is om duidelijker naar voren te brengen op welke wijze het oordeel tot stand komt, door hierop een uitgebreidere toelichting te geven. Tijdens één bijgewoonde afstudeerzitting leek de ene examinerator de andere enigszins te beïnvloeden. Het is daarom aan te raden dat de opleiding over mechanismen nadenkt om dit te voorkomen. Over het algemeen is het voor de examencommissie navolgbaar hoe de beoordeling tot stand komt.

Oordeel: het eindniveau voldoet en de borging van de genoemde screenings is voldoende.

De beoogde eindkwalificaties worden behaald. De examencommissie werkt eraan de bovenstaande feedback terug te koppelen aan de afstudeercoördinator en het management.

Chemie (CHM):

De opleiding Chemie stelt hoge eisen aan zijn afstudeerkandidaten en ook de docenten hebben – zoals bij meerdere opleidingen binnen EAS – een (extreem) hoog opleidingsniveau, de examencommissie twijfelt daarom niet aan de diplomawaardigheid van de afgestudeerde studenten. Het beoordelingsproces is – in vergelijking met andere opleidingen binnen EAS – complex, omdat er op drie onderdelen beoordeeld wordt: 1. Verslag, 2. Presentatie/Verdediging, 3. Uitvoering Afstudeerstage; elk aan de hand van een afzonderlijke rubric en tellen elk voor 1/3e deel mee. Alleen onderdeel 3. Uitvoering Afstudeerstage wordt langs de lat van de competenties gelegd. Verslaglegging wordt door de opleiding belangrijk gevonden omdat een beroepsproduct onderzoekverslagen zijn. De presentatie/verdediging afzonderlijk telt al voor 1/3 mee, maar worden ook in de competentiegerichte beoordeling van de uitvoering van het afstudeertraject meegewogen. Wat de beroepskritische gedragseigenschappen en producten zijn om vast te stellen of de student een startbekwaam chemicus is, zijn hierdoor ingewikkeld te identificeren. Kalibratiesessie van het afstuderen heeft wel plaatsgevonden, maar de discussie binnen de vakgroep dreigt soms in details te verzanden. Het advies van de examencommissie aan de opleiding is (de beoordeling) te vereenvoudigen door te focussen op de vraag aan welke criteria dient een startbekwaam chemicus te voldoen. Dit zou bijvoorbeeld kunnen door alleen competentiegericht te beoordelen en aspecten als verslaglegging en presentatie in de competenties onder te brengen.

Bij de meerderheid van de bezochte zittingen hebben de examinatoren bij het begin de procedure en tijdsverloop uiteengezet; wel is opgevallen dat niet alle details en tijdsduren in de afstudeergids beschreven zijn. De beoordeling wordt door de examinatoren zeer secuur doorgevoerd met een gezonde discussie. Wel is geconstateerd dat er meerdere beoordelingsfasen zijn zonder de student tijdens de afstudeerzitting.

Oordeel: het eindniveau voldoet en de borging van de genoemde screenings is voldoende.

De beoogde eindkwalificaties worden behaald. De examencommissie werkt eraan de bovenstaande feedback terug te koppelen aan de afstudeercoördinator en het management.

Elektrotechniek (ELE):

Het afstudeerproces is overzichtelijk in elkaar gezet mede door een wiki pagina waar alle informatie terug te vinden is. Wel is het advies om vast te leggen op welke wijze een afstudeeropdracht getoetst wordt op geschiktheid. Ook het herkansingstraject kan specifiek omschreven worden, met name op welke wijze de afspraken voor herkansing worden vastgelegd en gecommuniceerd.

De beoordeling wordt gedaan door 2 onafhankelijke examinatoren die onafhankelijk van elkaar voorbeoordelen. Alle competenties worden in een afstudeerzitting getoetst. Hierbij is het beoordelingsmodel met eindcriteria voldoende ondersteunend om tot een oordeel te komen met betrekking tot beroepsbekwaamheid van de afstudeerder.

Het tot stand komen van het oordeel is duidelijk tijdens de zitting op basis van het verslag, de presentatie en de verdediging.

Oordeel: het eindniveau voldoet en de borging van de genoemde screenings is voldoende.

De beoogde eindkwalificaties worden behaald.

De examencommissie werkt eraan de bovenstaande feedback terug te koppelen aan de afstudeercoördinator en het management.

Industrieel Product Ontwerpen (IPO):

De afstudeerhandleiding bevat de essentiële informatie met betrekking tot het afstuderen waarbij ook naar andere documenten verwezen wordt. Opvallend is dat het 'vreemde ogen' principe niet benoemd wordt. De afstudeerzitting wordt beoordeeld door 2 onafhankelijke examinatoren die onafhankelijk van elkaar tot een voorbeoordeling zijn gekomen. Het beoordelingsmodel is ondersteunend om tot een weloverwogen oordeel te komen of een afstudeerder beroepsbekwaam is.

Een punt van aandacht is dat er geen invulling gegeven wordt aan "vreemde ogen dwingen" in de vorm van een onafhankelijke externe deskundige. Ook is aan te bevelen alle informatie in een document: de afstudeerhandleiding, op te nemen.

Oordeel: het eindniveau voldoet en de borging van de genoemde screenings is voldoende.

De beoogde eindkwalificaties worden behaald. De examencommissie werkt eraan de bovenstaande feedback terug te koppelen aan de afstudeercoördinator en het management.

Mens en Techniek – Gezondheidszorg Technologie (MTG):

De afstudeerhandleiding is duidelijk beschreven aan welke eisen een afstudeeropdracht en afstudeerplaats dienen te voldoen. Vanuit de opleiding wordt hier een goedkeuring voor gegeven voordat gestart mag worden. De herkansing is nu breed omschreven en dit traject dient te worden besproken met een coach. De procedure van de afstudeerzitting staat in een separate toelichting. De beoordeling geschiedt door 2 onafhankelijke examinatoren. De beoordeling wordt vastgelegd op een beoordelingsformulier waar voldoende ruimte is voor toelichting op het oordeel en feedback. De beoordeling met betrekking tot beroepsbekwaamheid van de afstudeerder is inzichtelijk. Wel is het advies om duidelijker uiteen te zetten op welke wijze tot een deeltijfer wordt gekomen.

De criteria voor de deeltijfers die leiden tot het eindcijfer zijn niet duidelijk. Hierop wordt wel feedback/toelichting gegeven, wat relatief veel tijd in beslag neemt. Het eindoordeel is anderzijds herleidbaar door duidelijke (beoordelings)criteria bij de competenties.

Oordeel: het eindniveau voldoet en de borging van de genoemde screenings is voldoende.

De beoogde eindkwalificaties worden behaald. De examencommissie werkt eraan de bovenstaande feedback terug te koppelen aan de afstudeercoördinator en het management.

Technische Bedrijfskunde (TB):

De AFS50-cursuswijzer is uitgebreid maar wellicht wat aan de lange kant, bepaalde informatie staat soms op verschillende plaatsen en gaat buiten de procedurele zaken van het afstuderen ook in op de verantwoording van het ontwerpgericht onderzoeken. De vraag is of de afstudeerhandleiding het geschikte document is voor zo'n verhandeling. In het herkansingstraject kunnen maximaal 4 competenties hersteld worden door een aanvullende opdracht. Is het duidelijk dat het herkansingstraject niet ook de andere competenties kan beïnvloeden? Vaak zijn de bewijsstukken voor de verschillende competenties aan

elkaar gekoppeld. Een integrale herbeoordeling is mogelijk beter om vast te stellen of de student daadwerkelijk het eindniveau behaald heeft.

In de handleiding staat dat de student mondelinge feedback op de herstelopdracht kan vragen. Het is aan te bevelen dat de student hier altijd feedback op krijgt. Uit de handleiding blijkt niet wie het herkansingszitting beoordeeld of wat de procedure is als er een patstelling is tussen de verschillende examinatoren.

Het beoordelingsproces geeft enkele onduidelijkheden met betrekking tot het al dan niet aanwezig zijn van een voorbeoordeling is. De eindbeoordeling zoals in de zitting wordt medegedeeld is duidelijk. Wel is het advies om dit ook schriftelijk vast te leggen op een beoordelingsformulier en de beoordeling te onderbouwen zodat voor eenieder duidelijk is hoe de beoordeling tot stand is gekomen. Ook hierin de cesuur verder uitwerken zodat dit transparanter wordt. De toelichting op het (eind)oordeel behoeft aandacht nu niet altijd duidelijk is wat maakt dat het een tot een bepaald cijfer is gekomen.

Oordeel: het eindniveau voldoet en de borging van de genoemde screenings is voldoende.

De beoogde eindkwalificaties worden behaald. Wel is er een opmerking rondom geschreven feedback. De examencommissie werkt eraan de bovenstaande feedback terug te koppelen aan de afstudeercoördinator en het management.

Werktuigbouwkunde (WTB):

De afstudeerhandleiding geeft duidelijk uiteenzetting van de procedure van afstuderen, alleen is nog niet geheel duidelijk hoe de beoordeling van het herkansingstraject georganiseerd is. De opleiding heeft voor het afstuderen nieuwe stijl meerdere parallelle kalibratiesessies gehouden. Tijdens de kalibratiesessies bleek er binnen het team nog wel verschillende opvattingen wat een startbekwaam ingenieur inhoudt. Om dit helder te maken is door de examencommissie geadviseerd om voor het nieuwe afstuderen ook een rubric op te stellen. Tijdens afstudeerzittingen nieuwe stijl bleek dat nog niet alle docenten van WTB geheel vertrouwd waren met hoe het nieuwe formulier in te vullen is.

Over het algemeen was de totstandkoming van het oordeel herleidbaar. Niet alle aspecten van het beoordelingsformulier waren altijd van tevoren aangevuld.

Oordeel: het eindniveau voldoet en de borging van de genoemde screenings is voldoende.

De beoogde eindkwalificaties worden behaald. De examencommissie werkt eraan de bovenstaande feedback terug te koppelen aan de afstudeercoördinator en het management.

4.3. Externe validering

Bij examens op eindniveau kunnen de opleidingen externe deskundigen inschakelen. In de afstudeerhandleiding kan vermeld staan wat de status is van de externen. Hebben zij een adviesrecht of mogen zij op een andere manier meewerken aan de totstandkoming van het eindoordeel?

Alle opleidingen met uitzondering van IPO, maken gebruik van het 'vreemde ogen' principe in de vorm van een onafhankelijk extern deskundige bij alle zittingen of een deel van de zittingen (steekproef). Dit laatste omdat het niet altijd haalbaar blijkt in de praktijk om per opleiding bij iedere afstudeerzitting een onafhankelijk extern deskundige te hebben.

Bij IPO wordt gebruik gemaakt van de bedrijfsbegeleider als extern deskundige en adviseur. De opleiding TB heeft ook externe examinatoren bij hun afstudeerzitting, deze examinatoren zijn door de examencommissie benoemd.

De extern deskundigen hebben bij de meeste opleidingen een observerende rol en hebben geen rol in de totstandkoming van de beoordeling. Wel adviseren ze de opleiding en interne examinatoren vanuit het werkveld.

Daarnaast werken de opleidingen ook met beroepenveldcommissies waarin het werkveld input/advies kan geven op het curriculum en afstuderen. Dus er is ook in het traject voorafgaand overleg tussen de opleiding en het werkveld in kader van afstemming en professionalisering.

4.4. Uitgebrachte adviezen en opvolging

De examencommissie gaf adviezen aan alle opleidingen betreffende onafhankelijkheid van de examinatoren. Ook benadrukte en stimuleerde de examencommissie het belang van externe deskundigen en het 'vreemde ogen' principe door uitwisseling, bijvoorbeeld met zusteropleidingen ondanks corona en 'seizoensdrukte' (veel afstudeerzittingen vinden tegelijk plaats voor het einde van het jaar). De resultaten van deze adviezen zullen nog blijken.

Voor de opleiding TB is in december 2020 een waarschuwing vanuit de examencommissie uitgegaan met betrekking tot grote zorgen rondom de borging van het niveau van de opleiding en met name de deeltijdvariant. Hierop heeft de opleiding actie ondernomen en de examencommissie inzage gegeven in het borgen van de kwaliteit van de opleiding. Hierin was een stap dat een docent van de deeltijdvariant zou plaatsnemen in de toetscommissie voor borging van toetskwaliteit van de deeltijdvariant, wat is gebeurd. Doel is om deeltijd en voltijd meer inhoudelijk naar elkaar toe te laten bewegen. Ook rondom afstuderen is aangegeven dat er stappen worden ondernomen om dit transparanter te maken.

4.5. Trends en/of aandachtspunten

In het kader van een eerder aandachtspunt met betrekking tot de PDCA-cyclus wordt eerst uiteengezet wat de aandachtspunten van het voorgaande jaarverslag waren, hoe deze zijn aangepakt en wat de conclusies en eventuele vervolgstappen zijn.

- Er zijn afgelopen studiejaar meer afstudeerzittingen per opleiding bijgewoond dan het jaar ervoor. In totaal zijn steekproefsgewijs 52 zittingen bijgewoond bij 8 opleidingen, waar bij 48 zittingen ook een screeningsformulier is ingevuld (ATE:7; BML:5; CHM:6; ELE:7; IPO:5; MTG:4; TB:5; WTB; 9). Een volgende stap is in plaats van een vast aantal een vast percentage te nemen voor de steekproef zodat ook de grootte van de opleiding terugkomt in de steekproef.
- De wijze waarop de opleiding terugkoppelt naar de examencommissie welke adviezen zijn aangenomen en op welke wijze zijn uitgevoerd wordt breder bekeken dan alleen het afstuderen. Er wordt onderzocht wat hierin een efficiënte vorm is. Met betrekking tot het afstuderen is ook de facilitering richting de examencommissie een factor. Met andere woorden, er moet voldoende tijd zijn om de bevindingen rondom het afstuderen te ana-

lyseren en op basis daarvan concrete adviezen voor aanvang dan wel aan het begin van het collegejaar te kunnen terugkoppelen aan de opleidingen.

- Er wordt gewerkt aan een conceptplan om intern (binnen de opleiding) steekproefsgewijs ook afstudeerzittingen bij te wonen en te evalueren.
- Het plan om de toetscommissies 2x individueel en 2x plenair te spreken is voor de helft gelukt, deels door wisselingen binnen de examencommissie. De conclusie is wel dat deze vorm een impact heeft op de tijd die leden hebben voor de examencommissie. Ook is het geluid vanuit toetscommissies dat er behoefte is aan het kunnen sparren met andere TC en EC leden om te leren van elkaar. Hierop zijn TC's gekoppeld (op basis van overeenkomsten binnen toetsstructuur) om samenwerking te initiëren en samen te leren. De examencommissie spreekt dan de koppels in de individuele gesprekken.
- Er worden stappen gezet om de tools van borging te onderbouwen voor het afstuderen en hierbij wordt ook gekeken om eenzelfde stap te zetten voor de toetsing leidend naar het afstuderen. De wijze waarop de PDCA-cyclus inzichtelijk gemaakt en geborgd kan worden moet nog uitgedacht worden.

Alle opleidingen gebruiken de toetsvorm assessment voor het afstuderen. De wijze waarop een assessment wordt uitgevoerd is voor alle opleidingen net iets anders en heeft ook te maken met de visie van de opleiding op onderwijs en toetsen. Hier rijst de vraag of de examencommissie zich meer moet verdiepen in de achterliggende gedachten en visies van opleidingen om zodoende beter te begrijpen waarom een opleiding het afstuderen heeft vormgegeven zoals het is, inclusief de beoordeling. Op deze wijze kan ook het advies van de examencommissie beter afgestemd worden waardoor het beter passend is. (Hier heeft de opleiding ook een rol in naar buiten toe).

De examencommissie benadrukt bij de opleidingen het belang van onafhankelijke examinatoren en activering betreffende externe deskundigen bij afstudeerzittingen. De opleidingen geven aan – mede op verzoek van de examencommissie – ook hun collegiale overleg met de zusteropleidingen weer op te pakken, ondanks corona en in de toekomst samen te werken ook voor wat betreft eindniveau en (uitwisseling bij) afstuderen. Uiteraard kan de examencommissie door haar overkoepelende rol daarbij facilitering en bemiddeling bieden – voor zover nodig en mogelijk voor borging.

5.

Richtlijnen en aanwijzingen om uitslagen tentamens te beoordelen en vast te stellen

5.1. Afgegeven richtlijnen en aanwijzingen

In tegenstelling tot het voorgaande jaar hebben dit jaar – mede door advies en zorgen van de examencommissie – de digitale toetsing van voornamelijk kennistoetsen op locatie plaatsgevonden. Door het blijvend gebruik van digitale toetsplatformen is er meer kennis opgedaan om onregelmatigheden te voorkomen dan wel misbruik te detecteren. Veel assessments waaronder afstudeerzittingen waren online, wat gezien de vorm van toetsing goed te doen is. MTG en IPO hebben de nieuwe stijl afstudeerzittingen op locatie van het stagebedrijf? uitgevoerd.

Wel was een discussiepunt bij afstudeerzittingen of die ook in de toekomst (alleen) online plaats moeten vinden of het bevorderlijk is dat dit op de afstudeerlocatie plaatsvindt. Overwogen was of in het kader van onafhankelijkheid en ter bescherming van studenten voorkeur wordt gegeven op afstuderen op de Hogeschool. Ook is bij sommige opleidingen een filmopname misschien niet toereikend en gaat het om toonbaarheid en toepassing van de fysieke producten. Bij ATE heeft op kleine schaal als pilot een aantal afstudeerzittingen bij een afstudeerbedrijf plaatsgevonden. Dit lijkt – in samenwerking met de examencommissie – in orde te zijn verlopen. In de toekomst blijft de commissie scherp of dit mogelijke invloed heeft op de toetsing.

5.2. Uitkomsten/bevindingen bij de toepassing van die richtlijnen

Toepassingen van de genomen coronamaatregelen worden volgens de commissie naar tevredenheid opgevolgd. De cursusbeheerders hebben de examencommissie gevonden en op tijd de alternatieve toetsvormen aangevraagd en deze zijn veelal door de examencommissie goedgekeurd.

5.3. Trends en/of aandachtspunten

Een trend was een toename van het aantal fraudemeldingen tegen het eind van het jaar. Dit betrof veelal plagiaatzaken. Een mogelijke verklaring is dat studenten door de lockdown bestanden gingen delen in plaats van alleen maar inzage geven zoals dat in de fysieke setting vaak gebeurde.

Daarnaast was er een nieuwe plagiaatscanner ingesteld die mogelijk een beter niveau van detectie heeft en een automatische plagiaatscanner in het LMS. De toename in fraudemeldingen was kennelijk een landelijke trend.

Een aandachtspunt is om werk van studenten te blijven scannen op mogelijk plagiaat.

6.

Vrijstellingenbeleid

6.1. Aantal vrijstellingen

In het afgelopen collegejaar zijn er bij de commissie 17 vrijstellingsverzoeken aangevraagd door studenten en toegewezen door de examencommissie. De aantal aanvragen vrijstelling voor minor of keuzecursussen bedragen 11, de aanvragen vrijstelling voor reguliere vakken bedragen 6. In het studiejaar 2019-2020 waren 6 vrijstellingsaanvragen toegewezen.

6.2. Trends en/of aandachtspunten

Ten opzichte van de 6 toegewezen vrijstellingsverzoeken van het vorige collegejaar is het aantal toegewezen vrijstellingen in 2020-2021 toegenomen. De verzoeken waren in het studiejaar daarvoor nog lager, namelijk 4.

Er is geen aanleiding om aan te nemen dat de stijging door iets anders dan de natuurlijke variatie in de tijd veroorzaakt wordt. De toename kan verklaard worden door een drietal gegevens: ten eerste de toename van studenten bij het instituut mede door corona, ten tweede de toegenomen mobiliteit en het gegeven dat studenten in deze tijden van corona liever (door)studeren dan zich op de arbeidsmarkt begeven. Als laatste heeft de commissie gewerkt aan zichtbaarheid en contactverbetering met de verschillende betrokken entiteiten. Dit heeft geresulteerd in verbeterde informatievoorziening voor zowel studenten als docenten via de HINT-pagina van de examencommissie. Ook informatievoorziening vanuit de leden richting studenten is actiever bij een vrijstellingsverzoek.

Dat alle verzoeken toegewezen konden worden is toe te schrijven aan de volledigheid van de aanvragen. De aanvragen zijn van advies vanuit de opleidingen voorzien alvorens zij de examencommissie via Osiris Zaak bereiken.

Dat er geen actualiteiten spelen rondom afwijzen van verzoeken is toe te schrijven aan het feit, dat steeds vaker docenten en onderwijsmanagers bij ingrijpende leerplan gerelateerde wijzigingen vooraf de examencommissie benaderen voor inhoudelijke afstemming en advies.

7.

Gevolgde deskundigheidsbevordering/scholing

7.1. Aard en omvang van de activiteiten (collectief en individueel)

Individueel heeft de voorzitter een drietal cursussen gevolgd. Eerst van oktober tot december 2020 bij de Vereniging Hogescholen een training genaamd 'Verdiepende drie-daagse training voor de examencommissie betreffende dilemma training, juridische deskundigheidsbevordering, toets deskundigheid'. Deze training ging over de impact van Bologna Tools voor het werk van examencommissies. Verder heeft de voorzitter in november bij dezelfde organisatie een webinar gevolgd, 'Examencommissies en Covid-19' met Pieter Huisman, over actualiteiten betreffende regelgeving en corona. Ten slotte heeft zij in december 2020 bij Medilex het congres 'Wet- en regelgeving in het hoger onderwijs' bijgewoond, waarbij de ontwikkelingen in het hoger onderwijsstelsel (toegankelijkheid en instroom, examinering en toetsing, bekostiging en kwaliteitsafspraken tijdens corona) aan bod kwamen. Ook werd er stilgestaan bij flexstuderen en privacy (uitspraken omtrent online proctoring en Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG)).

De vicevoorzitter heeft intern bij HR een masterclass gevolgd met betrekking tot programmatisch toetsen van Cees van der Vleuten en hierbij vraagstukken over borging neergelegd. De nieuwe leden, E. Appeldoorn en E.A. Molt hebben bij de HR Academie de cursus bestemd voor examencommissieleden gevolgd en succesvol afgerond.

Collectief waren er niet specifieke scholingsactiviteiten georganiseerd ten behoeve van de werkzaamheden binnen de examencommissie. Tevens hebben de leden verschillende cursussen bijgewoond over actualiteiten bij EAS-leert. Ook was het mogelijk om door de opleidingen georganiseerde scholingsactiviteiten bij te wonen, bijvoorbeeld op gebied van assessments of actualiteiten met betrekking tot toetsing en afstuderen. Daarnaast zijn er scholingsmomenten geweest door O&O ter voorbereiding van de tussentijdse audits.

Wel is de commissie in het tweede helft van het jaar, per kwartaal, bezig geweest met inventarisatie van de scholingsbehoefte van de leden. De bevindingen zullen bijdragen aan een professionaliseringsplan van de examencommissie voor de komende jaren, wat in de scholingsbehoeften van de commissie als geheel zal voorzien.

7.2. Deskundigheid inzake beoordelen toetskwaliteit (SKE/BKE-certificaten)

Examencommissieleden	Onderwijservaring	Deskundigheid/ SKE / BKE
E. Appeldoorn (Esther)	14 jaar	SKE
P. Cambier (Peter)	15 jaar	Certificaat vakdidactiek
D. Füzy (Dóra)	10 jaar	Bezig met SKE
S. Groot Nibbelink (Stefan)	15 jaar/**	BKE, Bezig met SKE
D.P.H.M. Heuts (Niek)	11 jaar	SKE
J. Janssen (John)	15 jaar	Bezig met BKE
B. Kruijt (Bastiaan)	6 jaar	BDB, BKE, assessorentraining
E.A. Molt (Betty)	15 jaar	Onderwijsakte 2e graads Engels, bezig met promoveren, BKE gepland in 2022
B.D. Spaans (Brigitte)	8 jaar	BDB

7.3. Trends en/of aandachtspunten

In het kader van deskundigheidsbevordering heeft de commissie dit studiejaar collectief vooral gebruikt voor inventarisatie en planning om op korte termijn tot een professionaliseringsplan ten behoeve van de commissie te komen. Dit draagt bij aan de verdere ontwikkelingen binnen de commissie.

Naast het bijhouden van actualiteiten betreffende de werkzaamheden van de examencommissie, op gebieden zoals onderwijsstelsels, wet- en regelgeving, jurisprudentie, relevante competenties en fraude (bij digitalisering) moet de examencommissie zich door de aanhoudende coronaperikelen en toekomstige onzekerheden blijven ontwikkelen op het gebied van borging bij online toetsen, toetsen op afstand en databanken.

Doordat alle opleidingen op eindniveau assessments hanteren, zal de commissie zorg blijven dragen dat zij voldoende expertise en visie heeft omtrent borging op dit gebied. Dit heeft de commissie niet alleen gedaan door het volgen van assessorentrainingen en het bijwonen van afstudeerkalibraties, maar tevens door drie keer zoveel afstudeerzittingen bij te wonen als in het studiejaar 2019-2020. De commissie is trots op haar SKE'ers en stimuleert haar leden naast een BKE ook hun SKE te behalen om hun adviserende rol met betrekking tot toetsing (en borging) vanuit de commissie naar de opleidingen nog beter te kunnen (blijven) vervullen.

8.

Aanwijzing examinatoren

8.1. Benoemingsprocedure en profielschetsen

De examencommissie EAS heeft in het studiejaar 2020-2021 de examinatoren binnen het instituut benoemd op voordracht van de onderwijsmanagers conform vastgestelde eisen. De voordracht door de managers gebeurt jaarlijks.

Aanvullend op haar bevoegdheid beschreven in art. 7.12c WHW betreffende benoeming examinatoren heeft de examencommissie in haar notitie de procedure beschreven en vastgesteld. Hierbij hanteert de examencommissie voornamelijk als uitgangspunt de profielschets van het CvB uit 2014. De notitie met de vastgestelde procedure is met het management gedeeld zodat bij hen ook bekend is welke kwalificatievereisten er op basis- en eindniveau zijn en op welke wijze de examencommissie de voordrachten beoordeelt. Ook is aangegeven wat er verstaan wordt onder interne en externe examinatoren en welke bevoegdheden zij hebben. De profielschetsen zijn bekend gemaakt bij alle partijen. Daarnaast is aangegeven wat de duur van de aanwijzing is voor een examinator om zorg te dragen dat voordracht van examinatoren door het management tijdig gebeurt.

In het studiejaar 2020-2021 zijn vervolgens conform vastgestelde procedure door de examencommissie niet alleen interne maar ook externe examinatoren benoemd. Interne examinatoren zijn op basisniveau en op eindniveau benoemd. Het instituut kent daarnaast ook instructeurs.

De examencommissie heeft voor het studiejaar de volgende eisen opgesteld als profielschets:

Een examinator basisniveau:

- heeft minimaal een half jaar ervaring als docent binnen het hoger onderwijs;
- is inhoudelijk deskundig / heeft aantoonbare kennis m.b.t. toetsen en beoordelen, te bepalen door de onderwijsmanager (vb: Didactische bevoegdheid of BKE of quick start didactiek met inwerktraject);
- heeft minimaal HBO-diploma.

Een examinator eindniveau:

- voldoet aan de eisen voor aanwijzing als examinator basisniveau;
- heeft recente ervaring in betreffende beroepenveld en/of een masterdiploma of doctoraal diploma (bij voorkeur binnen het werkveld) of beschikt over aantoonbare kennis/ervaring op vergelijkbaar niveau (te bepalen aan de hand van motivatie door de onderwijsmanager);
- heeft minimaal één jaar ervaring als docent in het hoger onderwijs;
- heeft kennis genomen van de betreffende studiehandleidingen en eindkwalificaties met bijbehorende prestatie indicatoren;
- heeft aantoonbare scholing gevolgd m.b.t. het toepassen van de beoordelingscriteria (waaronder kallibratie-bijeenkomsten).

Een externe examinator:

- is deskundig ten aanzien van examinering en tentaminering en/of heeft kennis van het beroepenveld en;
- heeft aantoonbare kennis van de wijze van tentaminering/examinering bij de betreffende opleiding (heeft kallibratie-bijeenkomsten bijgewoond en een training m.b.t. de feitelijke examinering gevolgd).

Aanwijzing van een docent als examinator toetsen of als examinator afstudeerwerken zal steeds per studiejaar op voordracht van de desbetreffende onderwijsmanager plaatsvinden. De examencommissie kan in bijzondere gevallen op verzoek en bij grondige motivatie van de onderwijsmanager van haar criteria afwijken.

Afgelopen studiejaar is er voor de examencommissie geen aanleiding geweest om examinerschappen in te trekken. Wel is de examencommissie zich bewust van haar rol in het aanwijzen van examinatoren en dat indien – door bijvoorbeeld disfunctioneren van een examinator – de kwaliteitsborging in het geding is, zij wel de bevoegdheid en de plicht heeft om adequaat op te treden.

8.2. Benoeming ‘externe’ examinatoren

Eén van de acht opleidingen te weten: Technische Bedrijfskunde heeft externe examinatoren. Alle externen komen uit het beroepenveld en beschikken over grote praktijkervaring. De betreffende examinatoren worden aan het begin van het collegejaar voorgedragen door de onderwijsmanager. De examencommissie hanteert bij beoordeling de eisen zoals hierboven beschreven en die in het Reglement examencommissies en examinatoren zijn opgenomen.

De zeven andere opleidingen hebben externe deskundigen bij de afstudeerzittingen. Gezien het feit dat deze deskundigen een adviserende rol hebben, zijn ze niet voorgedragen als examinator, maar dragen zij op deze manier bij aan het principe van ‘vreemde ogen’.

De definitieve lijst van examinatoren basis- en eindniveau en externe examinatoren wordt naar de opleidingsmanagers verzonden en via Teams en OneDrive gearchiveerd overeenkomstig de WHW. Tevens heeft de ambtelijk secretaris in samenwerking met het bedrijfsbureau voor een koppeling van de benoemde examinatoren gezorgd en zorg gedragen dat het een en ander in Osiris wordt bijgehouden.

8.3. Trends en/of aandachtspunten.

Procedures en de daarbij behorende administratie betreffende benoeming examinatoren conform de WHW en de hogeschoolbreed geldende richtlijnen hebben de aandacht van de examencommissie in de toekomst. In het kader van haar procesverbetering zal de examencommissie voor de komende jaren zich concentreren op een consistente benoemingsprocedure van examinatoren op basis- en eindniveau. Ook instructeurs zullen aan de gestelde vereisten voor examinator basisniveau moeten voldoen om tot examinator te kunnen worden benoemd.

Het competentiegerichte karakter van de opleidingen maakt dat de plaats van het as-

assessment een nog grotere rol gaat spelen in de curricula. Bij alle opleidingen zijn assessments onderdeel van het toetsen op eindniveau. Nu hebben bij meerdere opleidingen de meeste docenten een assessorentraining genoten. Echter de examencommissie is van plan om in de toekomst naast profielschetsen overeenkomstig hogeschoolbreed geldende richtlijnen op basis- en eindniveau, ook profielschetsen te kunnen maken voor assessoren op basis- en eindniveau. Daarbij zal de examencommissie uiteraard de opleidingen meenemen in haar ontwikkelingen.

Ook zal de examencommissie in samenspraak met de opleidingsdirectie voor haar toekomstige examinatorenbenoemingen meer nadruk leggen op gevolgde BKE/SKE trajecten door docenten. Ook acht de commissie het niet onmogelijk om een vereiste van BKE aan de vereisten voor examinator basisniveau toe te voegen voor haar kwaliteitsborging.

9.

Betrokkenheid bij accreditaties

9.1. Aard van betrokkenheid

De examencommissie is samen met de toetscommissies betrokken geweest bij twee tussentijdse audits van het interne orgaan van de Hogeschool Rotterdam, Audit Monitoring Control (AMC) in het studiejaar 2020-2021. De opleidingen Technische Bedrijfskunde en Werktuigbouwkunde zijn tussen twee accreditaties intern geauditeerd. Bij de voorbereidingen van deze interne audits dit jaar werkte de examencommissie anticiperend samen, niet alleen met de toetscommissies maar ook met de afstudeercoördinatoren, de rest van de gehele opleiding en ook met de onderwijskundige adviseurs.

Door de betrokkenheid bij de toekomstige accreditaties kunnen de opleidingen hun kwaliteiten laten zien en tegelijk alert blijven op hun niveau. Samen met de opleidingen, het management, de ondersteuners en alle andere bij het onderwijs betrokken partijen werkt de examencommissie samen aan kwaliteitsverbetering. Door tussentijdse audits, gevolgd door accreditaties, blijft de examencommissie zich bewust van haar borgende taken zowel wat betreft toetsing als eindniveau en tevens van haar verantwoordelijkheden.

9.2. Effecten van betrokkenheid

Mede door de interne audits, maar ook door de bijeenkomsten van platform voorzitters examencommissies legt de examencommissie per studiejaar 2020-2021 meer nadruk op scheiding tussen borgen en zorgen. De examencommissie zal in de toekomst naar alle betrokken gremia nog meer de borgingstaken uitdragen.

De examencommissie blijft zich door tussentijdse audits en accreditaties bewust van haar mandaat en de gevolgen daarvan voor de toetscommissies. Wel blijft een lastig vraagstuk hoe om te gaan bij uitval van collega's door bijvoorbeeld (long) covid als de examencommissie zelf ook haar uitdagingen heeft betreffende eigen facilitering (zowel van tijd, menskracht en locatie).

Externe validatie en het belang van 'vreemde ogen' heeft de examencommissie onder de aandacht gebracht van al haar opleidingen. De examencommissie is effectief te werk gegaan door een extern lid aan te trekken vanuit Saxion Enschede. Dit externe lid is betrokken bij de examencommissie van vergelijkbare opleidingen: De Academie Life Science, Engineering and Design (LED). De examencommissie is efficiënt te werk gegaan, nu het externe lid niet alleen de voorzitter van de examencommissie aldaar is, maar ook hoofddocent Werktuigbouwkunde en in deze hoedanigheid ook betrokken is als examinator eindniveau. De examencommissie heeft zo de basis gelegd voor een vruchtbare samenwerking betreffende haar zorgtaken.

Mede door de interne audits is de examencommissie zich ook bewust geworden van haar signalerende taak bij mogelijke risico's en haar mogelijkheden om gepaste stappen te ondernemen indien kwaliteitsborging nodig is.

10.

Betrokkenheid bij nieuwe onderwijsactiviteiten

10.1. Aard van betrokkenheid

De examencommissie heeft leden vanuit alle opleidingen binnen EAS, zij zijn actief betrokken bij eventuele curriculumontwikkelingen rondom toetsing, zowel op basis- als op eindniveau. Op deze manier is de examencommissie op de hoogte van nieuwe ontwikkelingen. De leden bespreken voorts individuele vraagstukken vanuit de opleidingen in de plenaire vergaderingen van de examencommissie met betrekking tot voorgenomen wijzigingen qua diverse curricula.

Naast de leden, heeft de examencommissie via de voorzitter minimaal twee keer per jaar overleg met de opleidingsmanagers, waarbij de examencommissie wordt meegenomen in de plannen van de opleidingen. Dit overleg heeft eerst een informeel karakter maar leidt vervolgens tot concretere plannen, waarbij de commissie kan adviseren. Actuele onderwijsactiviteiten bij de opleidingen zijn onder andere: curriculumvernieuwing, vooral richting programmatisch toetsen, meer holistische benadering bij afstuderen, flexstuderen, digitalisering (onderwerpen bij SURF en 'Versnellingsplan': een samenwerking tussen 39 hogescholen en universiteiten aan de mogelijkheden die digitalisering biedt).

Omdat het instituut een gezonde mix heeft van traditionelere opleidingen en innovatieve opleidingen wordt van de examencommissie wendbaarheid en flexibiliteit gewenst binnen de wet (WHW) en door de Hogeschoolgids gegeven kaders, daarbij zoveel mogelijk rekening houdende met de hogeschoolbrede context.

10.2. Effecten van betrokkenheid

In verband met haar borgingstaak werkt de examencommissie samen met verschillende entiteiten binnen het instituut aan kwaliteitsverbetering betreffende toetsing: de opleidingsmanagers, de onderwijsdeskundigen, de afstudeercommissies en (hoofd)docenten. De opleidingen willen zichzelf continu verbeteren, efficiënter werken en vernieuwen, daarbij moet de examencommissie hun activiteiten kunnen borgen. Digitalisering waar het pedagogisch verantwoord is zet zich voort bij de opleidingen, mede gedwongen door corona. Voorbeelden hiervan zijn: het afstuderen en assessments. De reguliere (kennis) toetsen werden allemaal op locatie georganiseerd.

In verband met modernisering van het onderwijs en de ontwikkelingen rondom corona heeft de examencommissie meer flexibiliteit in het verleden getoond, door niet alleen traditioneel achteraf, maar ook vooraf te borgen. De examencommissie gaat in de komende jaren bekijken hoe zij – binnen haar grenzen – verder kan flexibiliseren en nog nauwer proberen samen te werken met de curriculumcommissies.

In het studiejaar 2020-2021 waren bij een aantal opleidingen verschillende pilots gestart om vernieuwing te realiseren in samenspraak met de examencommissie. Zo heeft de opleiding Automotive – in goede samenwerking met de examencommissie – het afstude-

ren bij een afstudeerbedrijf op locatie gerealiseerd. Industrieel Productontwerpen heeft drie tweedejaars studenten een versneld programma aangeboden om te volgen en eerder op stage te gaan. Het versnelde programma omvatte drie modules. Deze studenten met het versneld programma hebben alle toetsen afgelegd. De versnelling is bereikt door onderdelen met elkaar te combineren, inleverdata te vervroegen en de vakantieperiode te gebruiken om meer werk te kunnen verzetten. Dit heeft extra inspanning en improvisatievermogen van de studenten gevergd, maar zij hebben – met steun van elkaar en extra begeleiding vanuit het docententeam – het jaarprogramma in een half jaar weten af te ronden. De toetsen zijn met goede resultaten beoordeeld en alle drie zijn een half jaar eerder op stage gegaan. Vanuit de opleiding zijn met twee studenten vervolgstappen gepland. Beide trajecten zijn vastgelegd in duidelijke afspraken tussen de docenten en de opleiding. Vooral nog lijkt dit succesvol te verlopen. De opleiding Technische Bedrijfskunde wil zich op programmatisch toetsen toeleggen, waarvoor al voorbereidingen zijn getroffen. Deze opleiding wil de examencommissie naast de hoofdlijnen meenemen bij de ontwikkelingen, steekproeven. Voorts wil de opleiding de examencommissie als kritische gesprekspartner betrekken om eventuele risico's omtrent borging van toetsing te inventariseren en om deze te voorkomen. Een aantal opleidingen zijn bezig – mede na advies van de examencommissie – met het optimaliseren van de afstudeerassessments.

In verband met haar borgingstaak werkt de examencommissie samen met verschillende entiteiten binnen het instituut aan kwaliteitsverbetering betreffende toetsing: de opleidingsmanagers, de onderwijsdeskundigen, de afstudeercommissies, maar ook (hoofd) docenten. De opleidingen willen zichzelf continu verbeteren, efficiënter werken en vernieuwen, daarbij moet de commissie wel hun activiteiten kunnen borgen. Digitalisering waar het pedagogisch verantwoord is zet zich voort bij de opleidingen, mede gedwongen door corona. Hiervan zijn voorbeelden afstuderen en assessments. De reguliere (kennis) toetsen werden allemaal op locatie georganiseerd.

In verband met modernisering van het onderwijs en de ontwikkelingen rondom corona heeft de examencommissie meer flexibiliteit in het verleden getoond, door niet alleen traditioneel achteraf, maar ook vooraf te borgen. De commissie gaat in de komende jaren bekijken hoe zij – binnen haar grenzen – verder kan flexibiliseren en nog nauwer proberen samen te werken met de curriculumcommissies.

11.

Beoordeling van programma's KiesOpMaat

11.1. Ervaringen bij aanvragen van individuele studenten

Afgelopen studiejaar deden 31 studenten een verzoek deel te mogen nemen aan een Kies op Maat (KOM) programma. In het studiejaar 2019-2020 hebben 24 studenten een verzoek gedaan, er is een lichte toename van het absolute aantal studenten dat kiest voor een minor buiten de eigen opleiding.

Bij beoordeling van een verzoek wordt er gekeken naar de volledigheid van de aanvraag. Zo moet een cursushandleiding bijgevoegd zijn waarin duidelijk de cursuscodes vermeld staan, een motivatie van de student en een gedateerd en ondertekend advies van de assessoren. Hiermee is gewaarborgd dat volgens de opleiding de gekozen minor een waardevolle bijdrage levert aan de professionele ontwikkeling van de student binnen de context van de opleiding van de student. Als er twijfels zijn over de motivatie of als er gegevens ontbreken, wordt de zaak besproken met de betrokken assessoren en wordt de zaak eventueel teruggezet naar de student ter aanvulling.

Werken met Osiris Zaak bij de aanvragen van Kies op Maar verloopt naar wens, de betrokken instanties en studenten worden op tijd geïnformeerd. Ook administratieve afhandeling vanuit het bedrijfsbureau verloopt in orde.

11.2. Ervaringen bij verzoeken om toestemming minors bij andere instellingen

Afgelopen cursusjaar verzochten 49 studenten een minor bij een andere instelling te mogen volgen. In het studiejaar 2019-2020 waren dat 38 studenten. De stijging is opvallend en zou toegeschreven kunnen worden aan het online onderwijs dat door de Coronamaatregelen voornamelijk gebruikt wordt. Hierdoor werd het voor studenten makkelijker om buiten hun Hogeschool een minor te volgen op afstand.

Van de 49 studenten hebben 31 studenten via 'Kies op Maat' een verzoek ingediend, waarvan 5 studenten hun verzoek met een leerovereenkomst en 13 studenten zonder leerovereenkomst. Het proces van behandelen van een minor aanvraag met/zonder leerovereenkomst verloopt vergelijkbaar met een KOM-aanvraag, met het verschil dat er meer gelet wordt op de toelichting van de assessoren en de volledigheid van de ingevulde formulieren (bij een leerovereenkomst). Zo moet duidelijk zijn of het assessorenadvies bij een buitenlandse minor dat het aantal toegekende studiepunten qua studielast overeenkomt met de studielast zoals die in Nederland gehanteerd wordt. Ook hier komt het soms voor dat formulieren niet volledig zijn of een assessorenadvies nadere toelichting behoeft. De examencommissie laat zich in deze gevallen altijd adviseren door specifiek voorgedragen examinatoren bij de opleiding (opleidingsassessoren). Dit proces is tijdig en zonder bijzonderheden verlopen. Osiris zaak is hiervoor goed ingericht en wordt optimaal ingezet door de betrokken partijen.

12.

Proces examens en diplomering

12.1. Proces examens en diplomering

De examencommissie wordt door de opleidingen overtuigd dat toetsplannen, toetsprogramma's en toetsbeleid corresponderen met de opgestelde opleidingseisen door een combinatie van een aantal factoren. Om te beginnen met borging eindniveau in relatie tot de borgingsgesprekken met de toetscommissies. De meeste opleidingen maken dit inzichtelijk door hun onderwijs en toetsing afleiden van het eindniveau. Dit is veelal herleidbaar tot de toetsplannen van de opleidingen. Het gaat om 'constructive alignment' over het hele curriculum en een keuze voor een bepaalde opbouw van het curriculum. Alle opleidingen hebben naast een toetscommissie ook een curriculumcommissie om hun opleidingsopbouw te bewaken. De opleidingen sparren met een werkveldcommissie waar ook het curriculum wordt besproken met vertegenwoordigers uit het werkveld. De opleidingen doen vaak mee aan landelijk overleg bij hun vakgebieden en hebben zo contact met hun zusteropleidingen binnen Nederland. Dat experts uit het werkveld afstudeerzittingen bijwonen, draagt niet alleen bij of het niveau en richting van een opleiding voldoende is voor het werkveld, maar zorgt meteen ook voor 'vreemde ogen'. Zo wordt het afstuderen een meesterproef bij de opleidingen waar competentiegericht getoetst wordt aan de hand van een drietal niveaus en dat er gedurende de opleiding gewerkt wordt van beginniveau naar eindniveau.

De examencommissie stelt op objectieve en deskundige wijze vast of een student voldoet aan de voorwaarden die de onderwijs- en examenregeling (OER) stelt ten aanzien van kennis, inzicht en vaardigheden die nodig zijn voor het verkrijgen van een diploma.

Via Osiris Student kan student een diploma-aanvraag indienen. Er moet voor zowel het propedeuse-getuigschrift als het bachelor-getuigschrift een aanvraag ingediend worden.

De examencommissie komt minimaal een keer per maand, op de laatste donderdag van elke maand bijeen (uitgezonderd de vakantieperiode) om te bepalen welke (eind) examenkandidaten het afsluitend of propedeutische examen met goed gevolg hebben afgelegd. Alleen studenten die blijkens Osiris aan alle eisen hebben voldaan en een aanvraag hebben ingediend komen op een lijst, samengesteld door het bedrijfsbureau. Alle aanvragen voor getuigschriften worden besproken tijdens de diplomavergadering van de examencommissie. Er wordt door de examencommissie per student gekeken of deze aan alle voorwaarden voldoet om het getuigschrift te ontvangen en gaat ook na of er sprake is van cum laude.

Alle studenten worden individueel gecontroleerd, er is geen sprake van steekproef. Wanneer student geslaagd is verklaard door de examencommissie, wordt dit doorgegeven aan het bedrijfsbureau. Het bedrijfsbureau maakt alle getuigschriften en deze worden door de voorzitter van een handtekening voorzien. Van deze originele getuigschrif-

ten worden kopieën gemaakt. Bij het ophalen van het getuigschrift wordt aan student gevraagd een geldig identiteitsbewijs te tonen. Student ondertekent naast het origineel, een kopie van het getuigschrift, dit is ter administratie van de examencommissie en het bedrijfsbureau.

12.2. Aantal verstrekte getuigschriften

In het studiejaar 2020–2021 zijn 761 getuigschriften voor de propedeuse en 499 getuigschriften voor de bachelors verstrekt. Per opleiding hebben de opleidingen de volgende aantal getuigschriften voor de bachelors uitgegeven:

- Automotive 48;
- Biologie en Medisch Laboratoriumonderzoek 78;
- Chemie 37;
- Electrotechniek 49;
- Industrieel Product Ontwerpen 59;
- Mens en Techniek – Gezondheidszorg Technologie 51;
- Technische Bedrijfskunde 95;
- Werktuigbouwkunde 82.

In 2019–2020 verstrekte de examencommissie 467 propedeuse en 406 bachelor getuigschriften.

12.3. Trends en/of aandachtspunten

In het studiejaar 2020–2021 was een toename zowel betreffende getuigschriften propedeuse – met 63% – als getuigschriften voor de bachelors – met 23% – instituutsbreed gerealiseerd. In het studiejaar 2019–2020 was er alleen een toename van de propedeuse getuigschriften vastgesteld met 9% ten opzichte van het studiejaar ervoor.

De examencommissie heeft bij haar onderzoek op drie kernpunten gefocust: als eerste opleidings(management), daarnaast processen bij het bedrijfsbureau en als laatst coronaperikelen.

De grote toename bij de getuigschriften propedeuse is niet alleen toe te schrijven aan alle gebeurtenissen rondom Bindend Studie Advies (BSA) voor de studenten maar door een wijziging van een administratieve procedure wat in het studiejaar 2020–2021 is door het instituut geïmplementeerd. Dit was geïmplementeerd omdat sommige studenten (die niet elders verder studeren na hun propedeuse) geen prioriteiten hadden betreffende hun aanvraag propedeuse getuigschrift. De studenten kunnen per dit studiejaar hun propedeuse getuigschriften niet alleen zelf in Osiris Zaak aanvragen, maar voor de volledigheid controleert en meldt het bedrijfsbureau ook de studenten bij de diploma-vergaderingen van de examencommissie die via Osiris Zaak voldoen aan de vereisten om voor een propedeuse getuigschrift in aanmerking te komen. Deze procedurewijziging heeft geresulteerd in bijna 40% toename van de uitgegeven propedeuse getuigschriften. Uiteraard worden alle uitgegeven getuigschriften door de examencommissie gecontroleerd. Verdere stijging is volgens de opleidingen toe te schrijven aan alle extra aandacht die de opleidingen hebben besteed aan binding met eerstejaars studenten en ook alle extra tijd die studenten hebben ter afronding van hun propedeuse.

Een toename van de bachelor getuigschriften is toe te schrijven aan meer ingeschreven studenten en alle trajecten voor langstudeerders die de opleidingen hanteren. Online afstuderen maakt alle organisatie en samenkomst voor afstuderen eenvoudiger en efficiënter.

13.

Fraude en preventie

13.1. Geconstateerde fraude en onregelmatigheden bij toetsen

In het studiejaar 2020-2021 zijn er betreffende 61 studenten fraudemeldingen bij de examencommissie gemeld. Ook heeft de examencommissie aanvullend een zaak met 33 fraudemeldingen van het studiejaar ervoor moeten behandelen, omdat de melding van deze zaak vlak voor de zomervakantie plaatsvond. In totaal hebben 94 studenten een besluit gekregen van de examencommissie rondom vermeende fraude. Dat is meer dan een verdubbeling (118% stijging) van het aantal vermoedens van fraude en meer dan verdriedubbeling (235% stijging) van de aantal uitgevaardigd besluiten namens de examencommissie ten opzichte van het studiejaar ervoor, toen de commissie 28 meldingen kreeg.

Van de 94 aangemelde studenten (inclusief de 33 studenten van het studiejaar 2019-2020) is er in 58 gevallen fraude vastgesteld. In 41 gevallen is plagiaat geconstateerd en vastgesteld, dat is de meest voorkomende fraudevariant binnen het instituut. In 16 gevallen was er sprake van aanwezigheidsfraude: studenten hebben elders hun digitale toetsen gemaakt dan op de hogeschoollocatie. In één situatie had student een eigen formuleblad naar een toets meegenomen. In 36 van de aangemelde gevallen heeft de examencommissie geen fraude vastgesteld.

13.2. Praktijken op het gebied van fraude door studenten

De meest voorkomende vorm van fraude betreft plagiaat waarbij studenten in het kader van een verslag of een andere schriftelijke opdracht van medestudenten werk overnemen. Naast plagiaat zijn er ook enkele incidenten geweest waarbij studenten gebruik maakten van niet toegestaan materiaal bij tentamens. Dit is inherent aan de toetsvormen gehanteerd door de opleidingen, zoals portfolio's rapporten en assessments. Van elkaar afkijken werd niet geconstateerd door de surveillanten tijdens de toetsen zelf.

Een versnelde digitalisering van de toetsen in verband met corona heeft ook ertoe geleid dat de fraudepraktijken ook mee evolueren. Nu instituutsbreed alle toetsen per studiejaar 2020-2021 op locatie plaats hebben gevonden, is geconstateerd dat enkele studenten hun digitale toets – al dan niet met opzet – vanuit thuis hebben gemaakt. Daarnaast is er ook een melding geweest waarbij tijdens een online toets op locatie digitale hulpmiddelen waren gebruikt. Door een ideale samenwerking tussen oplettende docenten, een alerte en proactieve tentamenorganisatie met de examencommissie zijn deze zaken aan het licht gebracht.

13.3. Sancties en preventiemaatregelen n.a.v. fraude door studenten

Na vaststelling van fraude bij studenten legt de examencommissie altijd overeenkomstig de wet, de Hogeschoolgids en conform een vooraf vastgestelde sanctieladder sancties op. De maatregelen variëren van officiële waarschuwing, ongeldigverklaring van het betreffende werk (tentamen, toets, rapport, opdracht, etc.), uitsluiting van deelname aan

een of meerdere tentamens al dan niet voor een of twee toetskansen tot uitsluiting van deelname aan alle wijzen van toetsing voor een bepaalde periode. De examencommissie heeft ook de optie om geen maatregel op te leggen, redenen hiervoor kunnen zijn bijkomende omstandigheden bijvoorbeeld het meewerkend gedrag van student, minimale kans op recidive of omstandigheden die voor rekening van de commissie moeten blijven.

Ter preventie van fraude is informeren van alle betrokken partijen de eerste stap van een effectief fraudebeleid, naast voorkomen, detecteren en maatregelen opleggen. In de startperiode is ook dit jaar via de leden van de examencommissie en de coaches per opleiding informatie gegeven in de vorm van presentaties aan de eerstejaars studenten over de examencommissie en haar activiteiten, waarbij aandacht is besteed aan de meest actuele zaken voor de nieuwe studenten bij de examencommissie, namelijk: verzoeken, klachten en fraude (inclusief plagiaat en de eventueel op te leggen maatregelen).

De nieuwe medewerkers krijgen – in verband met hun inwerktraject vanuit instituutsbestuur – jaarlijks informatie over het werk en de taken van de examencommissie. In deze presentaties is er ook aandacht besteed aan fraude en plagiaat door studenten en vooral hoe, waar en wanneer de docenten melding kunnen maken als bij hen een vermoeden is van fraude.

De surveillerende docenten en de externe surveillanten ontvangen door de tentamenorganisatie een gedetailleerde, jaarlijks geactualiseerde schriftelijke instructie, waarbij uitdrukkelijk wordt stilgestaan bij de te nemen maatregelen bij vermeende fraude en onregelmatigheden. De surveillanten krijgen ook een formulier fraudeprotocol mee bij elke toets, ter registratie van de meldingen tijdens de toets.

13.4. Praktijken op het gebied van fraude door examinatoren

In het afgelopen studiejaar zijn binnen de opleidingen van EAS geen aanwijzingen dan wel vermoedens geweest dat door docenten of examinatoren gefraudeerd is.

13.5. Sancties en preventiemaatregelen n.a.v. fraude door examinatoren

Geen sancties, gelet op hetgeen in punt 13.4 is vermeld.

Specifiek gericht op het voorkomen van eventuele fraude door docenten heeft de examencommissie een aantal maatregelen – voor zover noodzakelijk. Zo moeten docenten voor elke cijferwijziging toestemming van de examencommissie vragen. Bij opvallende patronen betreffende tentaminering kan de examencommissie van de leden en de medewerkers van het bedrijfsbureau eventueel meldingen krijgen.

13.6. Trends en/of aandachtspunten

Niet alleen instituuts- en hogeschoolbreed maar zelfs landelijk is toename van fraude door studenten waarneembaar. Dit wordt bevestigd door instituut overkoepelende ervaringen maar ook door mededelingen bij verschillende cursussen en onderwijs gerelateerde wetenschappelijke artikelen.

De toename van fraude binnen het instituut is tweeledig: deels is het toe te schrijven aan de gevolgen van corona en deels aan de vorm van het onderwijs. Door corona, meer en snellere digitalisering en werken op afstand wordt het makkelijker voor studenten om stukken digitaal uit te wisselen bijvoorbeeld per e-mail. Vervolgens kan een medestudent misbruik maken van de goede pedagogische bedoelingen van een andere student. Bij curriculumwijziging kunnen studenten die nog volgens een oud curriculum hun diploma moeten behalen, sneller worden verleid tot plagiaat door bijvoorbeeld versnipperde toetsen. Alle opleidingen zijn inmiddels bezig om hun curriculum qua onderwijs- en toetsvormen zo in te richten – voor zover nog nodig – dat er weinig aanleiding is tot fraude. De examencommissie houdt dit ook in de toekomst in de gaten, ook bij curriculumontwikkelingen.

Toetsbeleid binnen het instituut zorgt ervoor dat het aantal onregelmatigheden op locatie beperkt blijft. In het studiejaar 2020–2021 zijn alle digitale schriftelijke toetsen op locatie met surveillant georganiseerd. De examencommissie volgt de ontwikkelingen in de toekomst voor wat betreft toetsorganisatie zoals mobiele toets faciliteiten (MTF) en kijkt uit naar de ervaringen die hiermee worden opgedaan, mede in verband met fraudepreventie.

De nieuwe taakverdeling binnen de commissie heeft ervoor gezorgd dat procedures in de loop van het jaar sneller en volgens een strakke procedure afgehandeld zijn. Een achterstallige zaak waarbij meerder studenten betrokken waren is alsnog adequaat afgehandeld, ondanks vertragingen en de diverse persoonswisselingen in de commissie. Wel heeft het plotselinge vertrek van een lid van de examencommissie – die medeverantwoordelijk was voor het voorbereiden van de vermeende fraudezaken – voor extra druk gezorgd bij de voorzitter en de overige leden die de taken moesten overnemen.

De examencommissie constateert bij de meeste studenten van het instituut een positieve mentaliteit. Bij de hoorzittingen hebben deze studenten een positieve en eerlijke houding en maken gebruik van hun pedagogisch moment van bezinning.

Opvallend is dat bij twee van de opleidingen – Automotive en Industrieel Product Ontwerpen – geen fraudemeldingen zijn en dat de meeste fraudemeldingen van één opleiding komen: Technische Bedrijfskunde. Dit is deels te verklaren door het curriculum en de curriculumwijzigingen van deze opleidingen. Uiteraard zal de examencommissie in de toekomst aandacht blijven besteden aan fraudepreventie, het attenderen van docenten op fraudedetectie en hoe te handelen bij vermoeden van fraudeleus handelen bij studenten.

14.

Toetsgerelateerde klachten

14.1. Aantal toetsgerelateerde klachten en aantal gegrond

In het studiejaar 2020-2021 zijn er 21 klachten over een toets door studenten ingediend en is 1 klacht uit het voorgaande collegejaar 2019-2020 afgehandeld. De klachten ontvangt de examencommissie, op enkele uitzonderingen na, via Osiris Zaak. Naast de klachten die via Osiris Zaak binnen zijn gekomen, zijn er vorig jaar 2 klachten via het Bureau Klachten en Geschillen (BKG) binnengekomen en 4 via e-mail. Enkele klachten waren aan het einde van het collegejaar 2020-2021 ingediend en zijn daardoor afgehandeld aan het begin van collegejaar 2021-2022.

Informatievoorziening vanuit BKG verloopt meestal spoedig en nauwkeurig. De klachten die binnenkomen via Osiris Zaak zijn overzichtelijk en snel terug te vinden tijdens de behandeling, maar het verkrijgen van jaaroverzichten vergt een grotere inspanning en wordt door de leden als een nadeel ervaren. Nu wordt er ook een aparte administratie bijgehouden van ingediende klachten en hun uitkomsten.

Het aantal klachten wijkt af ten opzichte van de voorgaande jaren, in het collegejaar 2019-2020 waren er 11 klachten. Van de ingediende klachten dit studiejaar waren 5 klachten gegrond. De overige klachten zijn ongegrond of niet ontvankelijk verklaard. De procedure bij de afhandeling van klachten maakt het voor studenten mogelijk om na een voorlopig besluit gehoord te worden in een hoorzitting. De hoorzittingen kunnen op locatie, maar ook digitaal (via Teams) plaatsvinden. Pas na (een mogelijkheid te hebben geboden tot) een hoorzitting wordt er een definitief besluit genomen. In enkele gevallen hebben studenten gebruik gemaakt van de mogelijkheid om na een afwijzend besluit gehoord te worden. Bij deze hoorzittingen zijn door de studenten geen nieuwe feiten gepresenteerd en is het eerder genomen besluit aangehouden, thans definitief vastgesteld namens de commissie. Het merendeel van de studenten ziet in dat de besluiten van de examencommissie in redelijkheid zijn genomen en degelijk zijn onderbouwd.

De examencommissie ziet meestal klachten die gerelateerd zijn aan toetsomstandigheden zoals bijvoorbeeld: te warme toetslokalen, te weinig toetstijd, wijzigingen toetstijden, problemen bij aanwezigheid door invoering avondklok en communicatie rondom wijzigingen toetsomstandigheden (verandering lokalen). Een andere categorie van veelvoorkomende klachten is, dat de student het niet eens is met de beoordeling van een toets, moeilijkheidsgraad en toetsnormen. Dit geeft een ontvankelijkheidsproblematiek voor de klagende studenten. Hoewel de commissie de examinatoren benoemt op basis van hun deskundigheid, ontbreekt de examencommissie de bevoegdheid om het werk van examinatoren inhoudelijk te (her)beoordelen. Nu klachten over resultaten van de examens bij BKG moeten worden ingediend heeft de examencommissie in samenspraak met BKG een procedure ontwikkeld. Hierin wordt de studenten duidelijk gemaakt hoever de bevoegdheden van de examencommissie reiken en wat de mogelijke acties van studenten kunnen zijn. Zo beoogt de commissie te voorkomen dat studenten van het kastje naar de muur worden gestuurd.

Bij het proces van klachtafhandeling wordt een onderzoek ingesteld, waarbij alle relevante stukken en processen worden nagelopen. Ook wordt – in verband met hoor en wederhoor – contact opgenomen met de betreffende cursusbeheerder/docent. Contact met de betreffende docenten verloopt altijd voorspoedig. De docenten zijn bereid om de tijd te nemen om niet alleen extra informatie schriftelijk te verschaffen in de vorm van documenten als bewijsmateriaal, maar ook eventuele mondelinge aanvullingen betreffende procedures behoren tot de mogelijkheden tot waarheidsvinding. Ook benaderen steeds meer docenten de examencommissie voor advies vooraf met het doel klachten te voorkomen.

Ook kan de surveillant en het bedrijfsbureau om meer informatie gevraagd worden door de commissie, maar dit heeft er in de meeste gevallen niet toe geleid dat de zaak grond verklaard is. De reactiesnelheid vanuit de tentamenorganisatie onder wie de surveillanten vallen is buitengewoon hoog, waardoor de commissie snel tot een oordeel kan komen.

Over het geheel genomen is het aantal klachten binnen het instituut laag. Alle klachten zijn afgehandeld conform de uit de wet en uit de Hogeschoolgids afgeleide en vastgestelde procedures.

14.2. Trends en/of aandachtspunten

De ingediende klachten laten geen duidelijk trend zien qua onderwerp van de klacht of een relatie met een opleiding waar vaker specifieke klachten zouden zijn. Daarvoor is het aantal klachten kwantitatief niet representatief.

In het studiejaar 2020–2021 zijn, door een herverdeling van de taken in verband met efficiëntie, twee leden aangewezen om de commissie te vertegenwoordigen bij klachtafhandelingen. De meeste klachten waren tevens door deze leden onder de aandacht gebracht van de examencommissie dan wel bij het Dagelijks Bestuur (DB) dan wel bij de plenaire vergaderingen. De besluiten worden zo altijd namens de hele commissie genomen.

Wel is te zien dat de doorlooptijd van de behandeling van klachten over het algemeen te lang was in het verleden. Inmiddels zijn er nieuwe leden, een nieuwe voorzitter en ambtelijk secretaris. Niet alleen zijn de taken onder de leden opnieuw verdeeld maar de procedures worden verder uitgekristalliseerd en verbeterd. Hiermee is er bij recentere zaken een kwaliteitsslag gemaakt waardoor de behandeling gemiddeld genomen efficiënter en sneller is geworden. Dit is goed voor de student die daardoor eerder weet waar hij aan toe is, en het is ook goed voor het overzicht van de leden van de examencommissie.

In de toekomst zal de commissie ter voorkoming van klachten en kwaliteitsverbetering aandacht besteden aan digitalisering van de toetsing, voor zover nodig in verband met haar borgende taken. Ook zal de commissie voor haar signalerende taken alert zijn op klachten betreffende afstuderen en stage.

15.

Hoorzittingen examencommissie

15.1. Aantal hoorzittingen

In het afgelopen collegejaar hebben er in totaal 71 hoorzittingen plaatsgevonden. Hierbij gaat het om hoorzittingen voor zowel aanvragen voor vrijstellingen, klachten, verzoeken, extra toetskansen voor toetsgelegenheden en voor fraude- en plagiaatzaken.

Het aantal hoorzittingen geregistreerd in Osiris Zaak is 31. Het betreft hier hoorzittingen gerelateerd aan klachten en aanvragen voor extra toetskansen. Bij 3 aanvragen om een hoorzitting ging het om een afgewezen extra kans, in één geval ging het om een aangevraagde hoorzitting na een afgewezen klacht. Het aantal hoorzittingen gerelateerd aan fraude- en plagiaatzaken in Osiris Zaak is 27. De overige 40 hoorzittingen, niet in Osiris Zaak gemeld, vonden plaats naar aanleiding van een vermoeden van (aanwezigheids) fraude/ plagiaat en werden per mail aangemeld bij de examencommissie.

In collegejaar 2019-2020 zijn er 31 verzoeken om een hoorzitting gedaan. Het aantal hoorzittingen is meer dan verdubbeld ten opzichte van vorig studiejaar.

15.2. Trends en/of aandachtspunten

Het aantal hoorzittingen per jaar fluctueert. Dit studiejaar is meer dan een verdubbeling waarneembaar, echter in het studiejaar 2019-2020 was een halvering meetbaar. De grote stijging dit studiejaar in hoorzittingen is voornamelijk gerelateerd aan toename van fraudezaken en de aantal klachten. Voor studenten is het makkelijker om in Osiris Zaak zelf een hoorzitting aan te vragen, door de inrichting van Osiris Zaak. De commissie verwacht hierdoor dat in de toekomst meer studenten van hun recht gebruik zullen maken om te worden gehoord.

16.

Aantal beroepszaken CBE

16.1. Aantal beroepszaken bij CBE hoorzittingen en aantal gegrond

In het afgelopen collegejaar zijn er 9 studenten tegen beslissingen van de examencommissie of examinatoren in beroep gegaan bij het CBE. Dit is een lichte stijging van het aantal in het collegejaar 2019-2020 toen er 8 studenten een beroep hebben aangetekend tegen een besluit. Geen van de beroepen bij het CBE is gegrond verklaard. Er zijn 4 zaken geschikt.

16.2. Trends en/of aandachtspunten

Er zijn geen significante fluctuaties betreffende de hoeveelheid beroepszaken bij het CBE in de afgelopen jaren. De examencommissie ziet een afname van het aantal CBE zaken in het tweede helft van het studiejaar 2020-2021, wat komt door heldere uiteenzetting van besluiten na grondig onderzoek, vaker horen van studenten en goed gefundeerde besluiten. De commissie schrijft dit mede toe aan haar ingezette professionaliseringstraject, scherpere procedures en eenduidigere opgelegde maatregelen.

17.

Overige aangelegenheden

De examencommissie wil hier een vijftal punten nog onder de aandacht van de lezer brengen:

Ten eerste het professionaliseringstraject examencommissie. Daarbij wil de commissie haar belang benadrukken bij beoogde continuïteit en diversiteit binnen de commissie. Daarbij is niet alleen een interne ontwikkeling van belang maar ook contact en samenwerking tussen examencommissie en alle betrokken entiteiten, maar vooral de opleidingen. De commissie zal zich blijven toeleggen op vastleggen en vaststellen van haar procedures met een duidelijke taakverdeling en ook op facilitering daarvoor. Zij wil een vruchtbare relatie opbouwen vanuit haar extern lid met een zusterinstituut (Saxion Enschede, LED). Daarbij rekent de commissie ook in de toekomst op steun van het instituutsbestuur.

Ten tweede wil de commissie benadrukken dat uit fraudepreventie al het werk van de tentamenorganisatie wordt gewaardeerd. Alle digitale toetsen vinden per september 2020 op locatie plaats en niet meer vanuit huis zonder surveillance.

Ten derde waardeert de commissie het harde werk van alle collega's bij de realisatie van het hoge aantal uitgegeven getuigschriften, vooral omdat uit de borgingsactiviteiten blijkt dat het niveau bij alle opleidingen voldoende is. De examencommissieleden hebben hard gewerkt om voldoende zittingen bij te kunnen wonen bij de opleidingen om tot haar conclusies te kunnen komen.

Als vierde punt wil de commissie aankaarten het gevolg van het besluit van het CvB betreffende extra toetskansen. De examencommissie heeft bijna 200 verzoeken van studenten gekregen voor een extra toetskans omdat zij – door toedoen van corona – gedurende het jaar verhinderd waren om optimaal van hun reguliere toetskansen gebruik te maken. De commissie heeft zich door de opleidingen laten adviseren na inventarisatie – voor zover AVG technisch mogelijk – en heeft zich coulant opgesteld bij het al dan niet toewijzen van de verzoeken. Wel heeft dit – niet alleen bij de examencommissie – maar ook bij het bedrijfsbureau en de opleidingen (veel docenten moesten veel nieuwe toetsen, boven de reguliere toetsen maken) geresulteerd in extra werk. Teleurstellend was dat nog niet eens 25% van de aangemelde studenten aan de daadwerkelijk georganiseerde extra toetsen deelnamen. De examencommissie, samen met de opleidingen en opleidingsbestuur, hoopt dat in de toekomst studenten eerst van hun reguliere toetskansen gebruik zullen maken.

Als laatste wil de commissie ter verantwoording van haar activiteiten en indeling van haar tijd aandacht vragen voor het aantal verzoeken. In het studiejaar 2020-2021 zijn er 62 verzoeken tot extra of vervroegde toetskansen door studenten ingediend via Osiris Zaak. Het aantal van 44 is toegekend door de EAS Examencommissie. Ook zijn er in hetzelfde studiejaar 131 verzoeken tot cijferwijziging door studenten en docenten ingediend via Osiris Zaak. Verder waren er veel zaken betreffende leerplanwijziging via Osiris Zaak binnengekomen en afgehandeld. Inmiddels is de administratie inzichtelijker ingericht en de looptijd is aanzienlijk verminderd. Hoewel deze verzoeken efficiënt worden afgehandeld door EAS Examencommissie en EAS Bedrijfsbureau, kost dit veel tijd. Daarom wordt gezocht naar een praktischere oplossing om zo tot efficiëntie voor wat betreft tijdbestek voor de examencommissie te komen.

18.

Bijlagen

18.1. Mandaten aan de toetscommissie(s) met bijgewerkte P&C-cyclus

- **Onderwerp**

De examencommissie van genoemd instituut BESLUIT, gezien de Wet op het Hoger Onderwijs en Wetenschappelijk onderzoek (WWH), en gelet op het bepaalde in artikel 4 lid 1 Reglement Examencommissies en Examinatoren, om:

mandaat te verlenen aan de toetscommissie van de opleidingen ATE, BML, CHM, ELE, IPO, MTG, TB en WTB voor het borgen van de kwaliteit van tentamens en examens.

- **Inleiding**

Volgens artikel 7.12 lid 2 WHW is de examencommissie het orgaan dat op objectieve en deskundige wijze vaststelt of een student voldoet aan de voorwaarden die de onderwijs- en examenregeling stelt ten aanzien van kennis, inzicht en vaardigheden die nodig zijn voor het verkrijgen van een graad. Op grond van art. 7.12b lid 1a WHW behoort het tot de wettelijke taak van examencommissies de kwaliteit van de tentamens en examens te borgen. Zij kan de taak van het borgen van kwaliteit van toetsing geheel of gedeeltelijk aan een toetscommissie mandateren. Het Reglement Examencommissies en Examinatoren (art. 4.1 onder g) voorziet in de mogelijkheid een toetscommissie te machtigen de toetspraktijk te onderzoeken. De examencommissie blijft eindverantwoordelijk en stuurt de toetscommissie aan voor wat betreft gemandateerde taken.

- **Samenstelling Toetscommissie**

De examencommissie wordt terstond geïnformeerd over wijzigingen in de samenstelling van de toetscommissie.

- **Mandaat**

De Examencommissie besluit om zich te laten bijstaan in de uitoefening van haar wettelijke taak artikel 7.12b lid 1a WHW door een toetscommissie zoals bedoeld in artikel 4.1 onder g van het Reglement Examencommissies en Examinatoren.

De Examencommissie mandateert de toetscommissie de volgende taak uit te voeren:

- a) Het borgen van de kwaliteit van toetsing. De toetscommissie betreft alle binnen de opleidingen aanwezige toetsvormen in hun onderzoek.
- b) Het gevraagd en ongevraagd adviseren over zaken die met de validiteit, betrouwbaarheid en/of inzichtelijkheid van toetsing verband houden.

- **Werkwijze**

- De examencommissie vraagt aan de toetscommissie om een planning waarin

uiteengezet wordt hoe de komende vier jaar de kwaliteit van alle tentamens/cursussen gecontroleerd wordt. Verder vraagt de examencommissie aan de toetscommissie een planning op voor het lopende cursusjaar, afgeleid van de vier-jaren-planning. Het streven is om alle toetsen minimaal één keer per vier jaar te controleren. In de planning wordt aangegeven welke tentamens het eindniveau toetsen.

- o In de planning wordt aangegeven welke tentamens het eindniveau toetsen. Deze planning zal door de examencommissie aan het begin van het Examencommissie 3 van 3 mandaat toetscommissie eas 2020 cursusjaar besproken worden met de toetscommissie.
- o De toetscommissie controleert de toetskwaliteit en het niveau van toetsen door systematisch toetsen te beoordelen met behulp van vooraf vastgestelde analyse- en rapportage-instrumenten/een door haarzelf opgestelde checklist. o De toetscommissie plant ten minste ieder kwartaal een afstemmingsmoment (vergadering). Ten behoeve van deze afstemming stelt de toetscommissie een actueel overzicht op van de planning, de voortgang, de bevindingen en de geadviseerde bijsturing. De examencommissie blijft zelf verantwoordelijk voor bijsturen aan het opleidingsmanagement en zal de geboden informatie gebruiken om het opleidingsmanagement te adviseren over bijsturing (PDCA). o De examencommissie regelt periodiek (ten minste twee keer per jaar) overleg met de toetscommissie. Onderwerp van overleg is in ieder geval uitvoering van het mandaat (planning en uitvoering), bevindingen en bijsturing, waarbij de activiteitenplanning wordt nageleefd. De examencommissie houdt er in ieder geval toezicht op dat de wettelijke, aan de toetscommissie gemandateerde borgingstaken, correct en tijdig worden uitgevoerd. In geval van problemen rond de uitvoering van de gemandateerde borgingstaken, escaleert de examencommissie richting de instituutsdirectie en/of opleidingsmanagement. o Na ieder overleg tussen de examencommissie en toetscommissie wordt hierover een verslag overlegd en deze verslagen worden getotaliseerd in een jaarverslag. De toetscommissie levert uiterlijk einde studiejaar dit jaarverslag bij de Examencommissie. o De examencommissie regelt periodiek (ten minste twee keer per jaar) een gezamenlijk overleg met alle voorzitters van de toetscommissies van het Instituut EAS. o De toetscommissie volgt bij de uitvoering van de werkzaamheden de instructies uit de bijlage bij dit mandaat of legt bij afwijking de motivatie daarvoor schriftelijk vast. (comply or explain)

Dit besluit tot het mandaat toetscommissie wordt vastgesteld ter vergadering van de Examencommissie op 12 november 2020. Het mandaat wordt verstuurd naar

- voorzitter van de Toetscommissies
- instituutsdirecteur,
- onderwijsmanagers.

Instructies Toetscommissies bij de opleidingen van het instituut EAS

1. Instructies m.b.t. jaarplanning toetscommissie
  - In de planning wordt jaarlijks steekproeven van afstudeeropdrachten¹ meegenomen.
  - een selectie van tentamens wordt vóór afname gecontroleerd, maar een selectie ook achteraf.
  - in de planning wordt jaarlijks de kwaliteitsborging van het buitenschoolse curriculum opgenomen voor opleidingen met duale- en/of deeltijd routes.²
  - in de planning wordt de kwaliteitsborging van keuzevakken, minors/minors⁺ en de stages van de opleidingen meegenomen. Indien de minors en de stages nog niet eerder op kwaliteit zijn geborgd wordt hieraan in de planning voorrang gegeven.
2. De Toetscommissies onderzoeken of het toetsplan³ voldoende informatie bevat om de kwaliteit van het toetsprogramma te borgen.
3. De Toetscommissies onderzoeken bij de gecontroleerde toetsen of (voor zover van toepassing op de toetsvorm):
  - een toetsmatrijs in de cursuswijzer is opgenomen of anderszins voor de studenten tijdig beschikbaar is;
  - de toetsvorm per cursus op de juiste manier is vermeld in de Hogeschoolgids en de cursuswijzer;
  - de toetsvormen en toetsmomenten passen bij te behalen competenties en het curriculum;
  - de toetsen/tentamens en de beoordeling valide, betrouwbaar en inzichtelijk zijn;
  - een collegiale review bij toetsen vooraf heeft plaats gevonden;
  - een correctiemodel met uitwerkingen van de toets aanwezig is en hierin eventuele wijzigingen in normering zijn opgenomen;
  - toetsen en/of hertoetsen niet een identieke of nagenoeg identieke vraagstellingen bevatten⁴ en wel dezelfde vorm hebben;
  - indien mogelijk, het tentamen wordt gecontroleerd op fraude/plagiaat;⁵
  - indien het tentamen mondeling wordt afgenomen er wordt voldaan aan de regeling van de tweede examinerator bij mondelinge tentamens;⁵
  - afstudeerwerken en andere opdrachten op plagiaat worden gecontroleerd, bijvoorbeeld via Ephorus;
  - het beoordeelde werk op de juiste wijze is beoordeeld (procedure gevolgd, beoordelingsformulieren compleet ingevuld, rubrics op de juiste manier toegepast, etc.). Hierbij volstaat een steekproef uit het beoordeelde werk.
4. De Toetscommissies zien, in voorkomende gevallen, toe op de kwaliteit van inrichting en gebruik van toetsbanken.⁴
5. De Toetscommissies gebruiken voor de kwaliteitsborging checklists waarin de punten genoemd in 3. aan de orde komen.
6. De bevindingen van de kwaliteitsborging worden met de toetsconstructeur/cursusbeheerder besproken alvorens tot een conclusie en aanbevelingen te komen en Toetscommissies zien toe op het opvolgen van deze aanbevelingen.

¹ Onder afstudeeropdracht wordt verstaan één of meer onderdelen van de afstudeeropdracht, maar in ieder geval het afstudeerverslag/afstudeerrapport/afstudeerwerk/beroepsproduct.

² Hieronder wordt verstaan verkregen studiepunten op de werkplek

³ Handreiking Toetsplan 20 januari 2015, O&O (Hint Kwaliteit en onderwijs > Toetsen en Beoordelen > Instrumenten)

⁴ Hogeschoolgids, bijlage Reglement Examencommissies en Examinatoren

⁵ Hogeschoolgids, hoofdstuk 11 - Reglement tentaminering en examinering

7. De toetscommissies zijn zich bewust van de borgende en zorgende taken van de commissies en een scheiding daarvan. Het is aan de Toetscommissies hoe zij de kwaliteitsborging vormgeven, wel dient er de groepsindeling van het mandaat worden gevolgd. Dit kan in petit comité, in overleg met docenten, met externen, en dergelijke.
8. Toetscommissies dragen zorg voor, of zien toe op de organisatie van kalibreersessies,⁶ waarbij ten minste één keer per jaar een kalibreersessie op eindniveau wordt uitgevoerd in aanwezigheid van een lid van de Examencommissie (een lid van een andere opleiding dan die waarvan de kalibratie wordt uitgevoerd).
9. De Toetscommissies zorgen voor (digitale) archivering⁸ van de notulen van de vergaderingen/bijeenkomsten en van de checklists met aanbevelingen voor de betreffende tentamens.
10. Zijn de toetsen in overeenstemming met de aanwijzingen van de examencommissie.⁷
11. De verslagen en checklists dienen direct toegankelijk/opvraagbaar te zijn voor de Examencommissie EAS. Vanaf het collegejaar 2020 – 2021 wordt hier de daarvoor ingerichte omgeving in Microsoft Teams gebruikt.

---

⁶ De wijze van archivering van uitgewerkte tentamens, afstudeerverslagen en dergelijke valt onder de verantwoordelijkheid van de instituutdirectie en verloopt via het bedrijfsbureau.

⁷ m.b.t. gewijzigde toetsvormen n.a.v. coronabesluiten april 2020 en 'Best practices fraude beheersing toetsen op afstand' 21 april 2020.